TRST, petek
20. marca 1959
Leto XV. - Št. 68 (4222)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 . Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podružnica GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. — Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — MALI OGLASI: 30 lir beseda.

NAROČNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 1.440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

Kje so vzroki?

Spričo neverjetnih tožilčevih tez in še bolj neverjetnih predlogov za kaznovanje nekdanjih partizanov v Florenci, je tudi izven poročil o nerazpodbitnih argumentih obrambe potrebno ugotoviti naslednje:

1. Ko so naši ljudje prebrali tožilčeve izjave ob začetku tega protizakonitega procesa o površnosti obtožnice, predvsem pa njegovo obljubo, da bo prav on prvi, ki ba zahteval aplikacijo čl. 16 mirovne pogodbe, če se bo pregnal, da gre za dejanja, ki bi ta člen predvideva, je bil marsikdo upravičeno prepričan, da bo tožilec obljubo tudi izpolnil. Zakaj po tolikih nepotrebnih — razpravah v teh dolgih treh mesecih tega ni storil? Mar je iz izjav obremenilnih in razbremenilnih prič ali pa iz predloženih dokumentov mogel glede čl. 16 nenadoma zaključiti, da gre za diktat? Ne! Kajti če je diktat, bi bil že v decembru in ne šele v marcu leto. Če pa obstaja sedaj ta italijanska zakonodaja, ki bo tožilčevih izjavah v celoti nadomestuje čl. 16, zakaj teh zakonov ni apliciral?

Namesto tega je zahteval tiji kar po 24 in po 20 let zaporne kazni, zavedajoč se pri tem, da niti te niso krite z oprostitvami, ampak bi morale kar dva obtoženca dejansko za nekaj let v zapor. Taka obsodba se pač ne morejo pretolmačiti s pozabljivostjo in bo sredi mora biti nekaj drugega!

2. Tožilčeva teza o «civilni in politični» oblasti, ki naj bi bil eno, vojaška oblast pa drugo, resnično spravlja na tapet za tožilca nad vse nepodobno vprašanje: kako to, da ne ni znano tisto, kar so dokazane že ugotovljena zgodovinska dejstva, ki so našteta v nekih učbenikih zgodovine za osnovne in srednje šole? Na njih ne pozna, pa bi bila njegova sveta dolžnost dobro poučen, kaj piše na sporni listi, s katerim je bil potrjen dogovor med Briško-benečanskim odredom in brigado Garibaldi. Partizanska vojska — CVL — je bila sestavni del CLN za severno Italijo. Trdi pa, da CLN ni isto kot OF, in je naravnost smešna! () Prvi bi se bil tožilec lahko prepričal iz skupnega apela CLN za severno Italijo in pokrajinskega odbora OF, ki je bil sestavljen prav zaradi tega, kar je bilo vsakomur jasno, da CLNAI za vso severno Italijo, je funkcija, ki jo je imel odgovarjala funkciji POOF v naših krajih!

(Naj pripomnimo, da v nekaterih drugih delih Jugoslavije, kot n. pr. na Hrvatskem in v Istri naziva OF ni bilo, temveč so bili samo NOO, kar je dobesedno isto kot CLN.) Toda zadeva je pač dovolj jasna tudi brez teh pripomb. Ali je bil tudi CLN — italijanski in vsi ti CLN — italijanski slovenski — organski sestavni del odporniškega gibanja protifašistov obeh narodnosti, ali kot ga pri nas narodno imenujemo: narodno osvobodilnega gibanja, ki je združevalo vse organe od vojaških in civilnih ter političnih v Jugoslaviji kot v Italiji. Tu torej ne more biti lokacija, še manj pa na obsodbo ali opraščanja na podlagi takega početja. Če bi kak fašistični zaletavi preiskovalni organ hotel nekega dne aresti na zatožno klop tistega člana CLN za severno Italijo, ki je bil hkrati član izvršilnega sveta CVL, ker je kot tak podpisoval sporazume in apele s POOF, bi moral torej odvetniki v svojstvu obeh institucij! Kaj bi v tem primeru predlagal tožilec na podlagi razlikovanja in takega izpodbijanja temeljev vsemu narodnoosvobodilnemu gibanju? Saj je CLNAI podpisoval sporazume z jugoslovansko «okupacijsko» vojsko.

In če ne bi bilo teh in drugih oblastvenih organov, ki so imeli točno določeno nalogo odnosti republikinske nacistične oblastvene organe, kako si tožilec zamišlja izvajanje nacističnimi oblastmi? Ali je res tako naiven, da bi v republikinski bazi s tajniki preskrbovali tudi hrano itd. itd., kot so to delali odbori OF in podvrste komisije, ki so v tem omenjenem sporazumu poimenjene? (In kdo bi republikinski zavezniški padalce? Morda tožilec ve, kako se je imenovala vojska oskrbovanja in kdaj temu je zahteval, da bi bili tisti, ki jo je podpisoval — kaznovani?!

5. In tudi če bi tako poznanje zgodovinskih dejstev, kaj zaleglo, bi moral to poštenо ugotoviti tisto, kar piše v dokumentih: da se ne namreč vprašanja meja izvajala po porazu fašistov in nacistov. Tako je tudi bilo, in nihče se temu ni upiral! Tudi to je tožilcu predobro znano!

Pa če tudi to ne bi držalo, se pojavi vprašanje: kje so dokazi? Toda to spada bolj v arsenal pravnega dokazovanja in drambe, katere član je v tem primeru že povedal, da niti teh dokazov ni.

Kje so torej vzroki, da tožilec vseh teh tako jasnih stvari ne vidi ali pa noče videti?

No, posledice takih zahtev se lahko samo slabe — predvsem za bodočnost pri nas!

Ogorčenje jugoslovanske javnosti zaradi tožilčevega govora v Florenci

Neverjetna žalitev za vse antifašiste

Tako označuje «Borba» tožilčevo postavljanje v isti položaj antifašističnih borcev z nacističnim okupatorjem in skonstruirano tezo o «jugoslovanski okupaciji» - «FLRJ se ne more in ne sme zadovoljiti z amnestiranjem tistega, kar ni zločin», piše «Slovenski poročevalec»

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 19. — Zagovor javnega tožilca na procesu v Florenci je po mnenju v Beogradu potrdil, da je bil ta proces organiziran, da bi obsodili antifašistično borbo prebivalstva Beneške Slovenije. Ta namen nekaterih političnih krogov v Italiji, ki je bil mnogim jasen še za časa dolgoletnega pripravljanja procesa, je po govoru javnega tožilca postal še bolj očiten.

Nocojšnja «Borba» ugotavlja da je bil javni tožilec pod pritiskom dokazov obrambe prisiljen odstopiti od večine obtožb in priznati zgodovinsko dejstvo, da so partizani delovali na ozemlju pod okupacijo tretjega rajha in in da so se borili proti nacističnemu okupatorju. Toda ves govor javnega tožilca je bil navdahnjen s poskusom, da bi dokazal, da je partizansko gibanje imelo za cilj ne le poraz okupatorja, temveč tudi priključitev Nadiških dolin Jugoslaviji. Medtem ko je na ta način potvoril značaj osvobodilne borbe beneških partizanov, jih je javni tožilec še obtožil za «atentat na italijansko državno integriteto» in zahteval za 15 obtožencev kazni od 20 do 24 let, za 3 pa do 2 leti zapora.

«Dejstvo, da je javni tožilec, ugotavlja «Borba», postavil po vsem, kar je bilo na procesu nepobitno dokazano, tako nerazumljivo zahtevo, meče zelo slabo luč na njegovo profesionalno vest in na samo italijansko pravosodje.»

Da bi ta nevzdržna obtožba dobila pravno obliko, je javni tožilec, ožiroma tisti politični činitelji, ki stoje za obtožnico, nastopil s tezo, da je bil jugoslovanski IX. korpus, v katerem so se borili beneški partizani, okupator. Pri tem se je moral javni tožilec izogniti dejstvu, ki ga je delno priznal v prvem delu svojega govora, da je obstajalo ozko sodelovanje med jugoslovanskimi in italijanskimi partizani in da je bil med narodnoosvobodilno vojsko Jugoslavije in italijanskim odborom za narodno osvoboditev dosežen sporazum o sodelovanju, v katerem je bilo poudarjeno, da je glavni skupni cilj borba proti nacističnemu okupatorju, in da se bo teritorialno vprašanje reševalo po vojni.

«Borba» nadalje ugotavlja, da je Jugoslavija stalno opozarjala na nevarne in škodljive posledice, ki lahko nastanejo iz organiziranja procesa, ki je v neposrednem nasprotju z določili mirovne pogodbe z Italijo.

«Iz Rima so sicer zagotavljali, da bo proces depolitiziran, da se bodo na procesu izogibali napadov na antifašistične borce in na Jugoslavijo, toda kljub temu je v Florenci prišlo do grobih napadov na Jugoslavijo,» ugotavlja «Borba».

«Postavljati v isti položaj antifašistične borce z nacističnim okupatorjem, poudarja «Borba», je neverjetna žalitev za vse antifašiste, ki so se žrtvovali v borbi proti nacizmu za splošno zavezniško stvar in s tem tudi za stvar osvoboditve Italije. Skonstruirana teza o «jugoslovanski okupaciji», ki je neposredno usmerjena proti antifašistični borbi jugoslovanskih narodov, pa žali vse borce proti fašizmu in kali jugoslovansko-italijanske odnose,» zaključuje «Borba». Po vsem tem, kar se je dogodilo pred porotnim sodiščem v Florenci, se moramo vprašati: «V čigavem interesu je ta napad na dobre sosedne odnose med obema državama?»

Današnji «Slovenski poročevalec» pa piše med drugim: «Govor javnega tožilca je nakazal dokončni razplet skonstruirane razprave, hkrati pa je potrdil upravičenost že ob samem začetku izražene domneve, da so se nekatere sile v sosedni republiki poslužile tako visoke institucije, kot je sodstvo, da bi zaustavile naravni proces zbliževanja dveh sosednih držav, proces, ki je sam po sebi umeven spričo geopolitičnega položaja obeh dežel in ki se je moral začeti spričo zmage nad fašizmom in razumno prebrodene krize okrog Trsta.»

Nato poudarja, da je javni tožilec privlekel nov «*deus ex machina*», ki naj bi bila civilna oblast, in sodelovanje v njej pa veleizdaja. «Na zatožno klop je torej postavljena oblast, ki je bila «*conditio sine qua non*» za vsako partizansko borbo, ki ji je tudi tožilec spričo nevzdržnosti obtožnice priznal zakonitost,» piše list.

Mobilizacija pa je bila v Beneški Sloveniji izvršena v imenu načel o samoodločbi narodov, t. j. v imenu načel atlantske listine, kar naj bi bilo po 14 letih po tožilčevem mnenju «nezvestoba do italijanske države».

«Tožilec je bil primoran priznati zakonitost odporniškega boja proti okupatorju, izpodrezal pa mu je korenine, ko je proglasil začasno oblast na osvobojenem ozemlju kot napad na integriteto italijanske države...»

Glede tožilčeve zavrnitve aplikacije člena 16 mirovne pogodbe, češ da gre za Italiji vsiljeni diktat, pa piše list, da je «tožilec s tem nehote degradiral Italijo na raven tistih držav, ki niso dojele novega duha, kajti člen 16 ni diktat in tudi ne amnestija za kazniva dejanja, marveč deklaracija zakonitosti boja zoper mednarodni zločin.»

Odločilnim činiteljem v Italiji mora biti jasno, da se Jugoslavija ne more in ne sme zadovoljiti z amnestiranjem tistega, kar ni zločin. Ne toliko zaradi tega, da bi ocenjevali preteklost, kot za to, da se zavarujemo pred prihodnostjo! To mora biti v Italiji vsakomur jasno!» poudarja «Slovenski poročevalec».

Medtem ko zahtevajo pravice za južne Tirolce

Avstrijski parlament je cinično izigral pravice koroških Slovencev

Oba krivična zakona je izglasoval s 156 (od skupno 165) glasovi
Vzdržali so se le poslanci KP in desničarji - Odmev v Jugoslaviji
Za vse posledice bo odgovorna avstrijska vlada

DUNAJ, 19. — Avstrijski parlament je sprejel danes za koroške Slovence nesprejemljiv predlog zakona o manjšinskih šolah in prav tak predlog zakona o uvedbi slovenščine kot uradnega jezika na treh od osmih okrajnih sodiščih v Južni Koroški. Zakona sta bila sprejeta brez sprememb, ki so jih predložili zastopniki koroških Slovencev. Vsi poslanci obeh strank vladne koalicije, ljudske in socialistične, 156 od skupnega števila 165 poslancev dunajskega parlamenta, so glasovali za predložena zakona. Glasovanja so se vzdržali poslanci Komunistične partije in desničarske liberalne stranke.

Zastopnika vladnih strank poslanca Weismann in Neugebauer sta v svojih govorih zagotavljala, da so pravice slovenske manjšine popolnoma zajamčene. Neugebauer je dodal, da je bil razpis Wedeniga o ukinitvi uredbe o dvojezičnih šolah pravilen in da je to uredbo vlada leta 1945 sprejela «pod pritiskom britanskih okupacijskih oblasti».

Poslanec Komunistične partije Koblenig je izjavil, da se manjšinsko vprašanje mora reševati na demokratičen način in da bi morala Avstrija slovenski, hrvaški in madžarski manjšini zagotoviti njihove pravice. Koblenig je zahteval od vlade, naj na podlagi člena 7 avstrijske državne pogodbe prepove delovanje vseh nacionalističnih organizacij, ki ogrožajo nacionalni obstoj slovenske in hrvaške manjšine. Po besedah Kobleniga je zakon o manjšinskem šolstvu nevarna diskriminacija, ki vodi k nadaljnji denacionalizaciji slovenske manjšine. Zakon o uvedbi slovenščine kot uradnega jezika na sodiščih pa je nepopoln, ker se ne nanaša na vsa sodišča.

BEOGRAD, 19. — Pričakovanja, da bo avstrijski parlament odložil razpravo o zakonskih osnutkih o manjšinskem šolstvu na Koroškem se torej niso izpolnila. Zakona o manjšinskih šolah na Koroškem, ki ga je danes sprejel avstrijski parlament, ogroža po mišljenju v Beogradu najosnovnejše pravice koroških Slovencev. Ta zakon namreč praktično sankcionira razpis predsednika pokrajinske vlade Wedeniga z dne 22. septembra, ki je dejansko ukinil dvojezične šole. Novi zakon odpira široke možnosti za nadaljnji pritisk in denacionalizacijo Slovencev. Beograjski politični krogi obžalujejo, da avstrijska vlada in parlament nista upoštevala upravičenih zahtev koroških Slovencev, ki so s svojim zadržanjem pokazali, da so lojalni državljani Avstrije. Sprejem novega zakona o manjšinskem šolstvu ne more ostati brez posledic na razvoj dobrih odnosov med Avstrijo in Jugoslavijo. Vse posledice za to padajo na Avstrijo, ki jim je ustvarila možnost, da se popolnoma izigrajo pravice, ki jih koroškim Slovencem jamči avstrijska državna pogodba.

Nocojšnja «Politika» ugotavlja, da je Avstrija prekršila duha in besedilo avstrijske državne pogodbe prav v trenutku, ko zahteva za svojo nacionalno manjšino v Italiji takšne pravice, o katerih koroški Slovenci niti sanjati ne smejo. «Politika» našteva podrobno pravice, ki jih sedaj uživajo Južni Tirolci v Italiji in ugotavlja, da so pravice, ki jih sprejeti zakon daje Slovencem zaradi delovanja in pritiska šovinističnih organizacij samo gola fraza. List poudarja, da se avstrijska vlada ni držala dane obljube, da se bo pri izdelavi zakonov posvetovala z jugoslovansko vlado in upoštevala želje in predloge zastopnikov koroških Slovencev. «Zato jugoslovanska javnost, poudarja «Politika», s skrajnim nezadovoljstvom obsoja sprejem nedemokratičnih in šovinističnih zakonov, ki so usmerjeni proti Slovencem v Avstriji» in dodaja, da bo odgovornost za poslabšanje odnosov med Jugoslavijo in Avstrijo nosila izključno avstrijska vlada.

B. B.

—«»—

Dva načrta mirovne pogodbe za Nemčijo

BONN, 19. — Kancler Adenauer je danes izjavil v zunanjepolitični komisiji Bundestaga, da je Zahod pripravil svoj načrt za nemško mirovno pogodbo kot odgovor na sovjetski načrt.

Tudi socialdemokratska stranka je objavila danes svoj načrt mirovne pogodbe. Načrt predlaga ustanovitev «področja za popustitev napetosti» v Srednji Evropi.

Stranka poudarja, da je popustitev napetosti z vojaškega ozemlja, ki bi morale zajemati obe Nemčiji, Poljsko in ČSR, bi se morale umakniti čete NATO in varšavskega pakta. Oborožitev domače vojske bi morala biti omejena in ne bi smela vsebovati jedrskega orožja.

Prizadete države, in tudi SZ in ZDA, bi morale podpisati sporazum o kolektivni varnosti, ki naj bi jamčil status tega področja, na katerem bi uvedli kopensko in letalsko nadzorstvo. Ko bi se ta sistem varnosti izvedel, bi se posamezne države umaknile iz NATO in varšavskega pakta. Do tedaj naj bi se obdržal sedanji statut v zahodnem Berlinu.

V prvi fazi združevanja bi sklicali vsenemško konferenco ob enaki udeležbi predstavnikov obeh Nemčij. Na konferenci bi uredili nemške notranje zadeve. V drugi fazi bi ustanovili stalni vsenemški svet, ki bi urejeval predvsem gospodarska in valutna vprašanja. V tretji fazi bi parlamentarni svet pripravil zakone za vso Nemčijo.

stališča uvodni pogoj za združitev Nemčije. Ta združitev bi se lahko izvršila v treh fazah.

Hruščev predlaga konferenco vseh držav ki so se borile proti hitlerjevski Nemčiji

SZ pripravljena sprejeti 11. maj za začetek konference zunanjih ministrov - Ameriški državni departma označuje izjave Hruščeva za spodbudne

MOSKVA, 19. — Hruščev je na današnji tiskovni konferenci izjavil: «Pozivamo vse države, ki so se borile proti hitlerjevski Nemčiji, naj se zberejo okoli okrogle mize, naj rešijo nerešena vprašanja in naj sklenejo mirovno pogodbo z Nemčijo. Mi smo pripravljeni pregledati vse razumne predloge zahodnih držav in jih proučiti prav tako kakor naše.»

Hruščev je tudi izjavil, da je SZ pripravljena sprejeti 11. maj za konferenco zunanjih ministrov, čeprav bi želela, da bi bila prej konferenca najvišjih.

Hruščev je omenil, da so se med razgovori z Mac Millanom sporazumeli o potrebi prihodnjih razgovorov med prizadetimi vladami za ugladitev nasprotij, vštevši mirovno pogodbo z Nemčijo in Berlin. Dodal je, da Eisenhowerjeva izjava od 16. marca, s katero je podprl razgovore med Vzhodom in Zahodom, «potrjuje umestnost in realizem sovjetskih predlogov o nemškem vprašanju».

Po pozivu vsem državam, ki so bile udeležene v zadnji vojni proti Nemčiji, naj se zberejo okrog okrogle mize, je Hruščev dodal: «Želeli bi, da bi vlade zahodnih držav zavrnile nespametne grožnje svojih generalov in admiralov proti naši državi in se sestale z nami pri konferenčni mizi. Če imajo razumne predloge, smo pripravljeni proučiti jih na enak način, kakor bi se proučili naši predlogi. Besedo imajo zahodne države. Če so res pripravljene pogajati se, bomo pripravljeni tudi mi. Storili bomo vse, kar je od nas odvisno, da bodo razgovori imeli uspeh.»

Zatem je Hruščev izjavil, da sovjetska vlada ni s svojimi predlogi iskala nobene prednosti v škodo neke druge države in tudi ni hotela škodovati interesom kogarkoli.

Hruščev je nato izjavil, da SZ sprejema zahodni predlog, naj bi sklicali konferenco zunanjih ministrov za 11. maja. Dodal pa je, da bi rajši videl konferenco na najvišji stopnji, še preden bi sklicali konferenco zunanjih ministrov. Ponovil je, da je nujno potrebno sklicati konferenco za podpis mirovne pogodbe, in je izjavil, da SZ priznava zakonito pravico zahodnih držav, da imajo svoje čete v zahodnem Berlinu; pripomnil pa je, da je po 14 letih potrebno podpisati mirovno pogodbo.

Na vprašanje, ali Sovjetska zveza zahteva pariteto na konferenci zunanjih ministrov in ali bi morala ta pariteta veljati tudi za konferenco najvišjih, je Hruščev odgovoril: «Mislim da gre to vprašanje izven namena tiskovne konference. Pustite, naj se o tem razgovarjajo voditelji vlad brez udeležbe časnikarjev.»

Hruščev je dalje izjavil: «Prepričan sem, da bo prišlo do konference zunanjih ministrov in konference najvišjih. Prepričan sem, da bodo državni poglavarji pokazali dovolj modrosti, da pride do rešitve spornih vprašanj, ki jo vsi pričakujejo.»

Na vprašanje, ali bi sovjetska vlada privolila, da se poleg berlinskega vprašanja in mirovne pogodbe sprejmejo na dnevni red konference zunanjih ministrov tudi druga vprašanja, je Hruščev odgovoril: «To vprašanje se ne bi moglo rešiti na tej tiskovni konferenci, ker se tiče drugih vlad in ne samo sovjetske.»

Hruščev je tudi izjavil, da v primeru mirovne pogodbe s samo Vzhodno Nemčijo se sovjetske čete ne bodo umaknile z vzhodnonemškega ozemlja.

Priznal je, da imajo ZDA, Velika Britanija in Francija pravico imeti svoje čete v zahodnem Berlinu, ker ta pravica izhaja iz dogovorov, ki so bili sklenjeni ob kapitulaciji Nemčije. Pripomnil pa je, da se je vojna končala že pred štirinajstimi leti in da je čas, da se sklene mirovna pogodba. Če se ta pogodba podpiše, bodo okupacijske pravice avtomatično eliminirane. Isto bi se zgodilo v primeru podpisa mirovne pogodbe s samo Vzhodno Nemčijo. Okupacijske pravice bi izginile, ker bi se mirovna pogodba tikala celotne nemške demokratične republike in torej tudi zahodnega Berlina, ki je sestavni del te republike.

Na razna vprašanja je Hruščev izjavil, da SZ želi mirno rešitev berlinskega vprašanja s pogajanji in je zavrnil trditve o ultimatu. Glede roka 27. maja je izjavil, da je bila SZ mnenja, da je šest mesecev dovolj za rešitev tega vprašanja.

Med drugim je Hruščev tudi izjavil: «Pripravljen sem tudi sestati se s kanclerjem Adenauerjem, če to lahko služi stvari miru. Ne bom se povabil sam. Kot predsednik vlade si ne morem sam izbrati tistih s katerimi kosim, toda pogostoma sem sprejel skupno kosilo z nekaterimi osebami, če je to v korist miru.»

V zvezi z Berlinom je Hruščev tudi izjavil, da bi navzočnost vojaških odredov nevtralnih držav v zahodnem Berlinu za jamčenje statuta tega mesta bila «povsem mogoča».

Na poziv, naj bi komentiral izjave Hruščeva, je predstavnik ameriškega državnega departmaja prebral naslednji uradni komentar: «Nismo še dobili celotnega teksta tiskovne konference Hruščeva in zato nismo imeli še priložnosti proučiti ga.

Na podlagi tiskovnih vesti, s katerimi razpolagamo, se zdi, da je ton teh izjav spodbuden. Vendar izkušnja dokazuje, da ne moremo vedno biti gotovi, da imajo besede isti pomen za Sovjete in za nas. Važno je, da sovjetska vlada kaže pripravljenost najti skupno podlago z nami in z našimi zahodnimi zavezniki pri vseh prihodnjih pogajanjih».

Fanfani se pripravlja na kongresno bitko

Prvi dan kongresa demokristjanske CISL

(Od našega dopisnika)

RIM, 19. — Seveda na Jožefovo ni moglo biti nobenih važnih političnih dogodkov. Saj skoro polovico ministrov sedanje vlade nosi to ime in o tistem, ki je zunanji minister in je trenutno v Parizu, pa poročajo iz Pariza.

Edino kar je potrebno zabeležiti, je prvi dan kongresa demokristjanskega sindikata CISL. Glavni govorniki so bili: Pastore, Zaccagnini in Colombo, medtem ko je poročilo glavnega tajnika Stortija trajalo tri ure. Kljub vsemu pa kongres ne vzbuja posebne pozornosti.

Medtem pa kaže, da se je Fanfani začel pripravljati na kongresno bitko, čeprav datum kongresa še ni določen. Glavni boj bo moral voditi proti svojim bivšim prijateljem, ki so ga — potem ko je podal ostavko vlade — 30. januarja prisilili, da je odstopil iz vodstva stranke. Sedaj pravijo, da je eden glavnih takih prijateljev sedanji politični tajnik stranke Moro ukazal odložiti vse pokrajinske kongrese. Zato se domneva, da namerava določiti datum kongresa šele kdaj v jeseni, čeprav je obljubil, da se bo to zgodilo ob začetku poletja. To bi bil prvi ukrep proti Fanfanijevi ofenzivi. Moro, Gui in drugi pa pripravljajo še nadaljnje ukrepe Pri vsem tem se je Fanfani pomaknil bolj na levo, njegov nekdanji prijatelji pa na desno. Zato je verjetno, da bo spopad na kongresu le med dvema strujama.

A. P.

—«»—

Danes razgovor Mac Millana z Eisenhowerjem in Dullesom

WASHINGTON, 19. — Mac Millan in Selwyn Lloyd sta po razgovorih s predsednikom kanadske vlade Diefenbakerjem prišla danes z letalom v Washington. Na letališču ju je sprejel podpredsednik Nixon. Na letališču je Mac Millan izjavil, da se sovjetski voditelji zavedajo prav tako kakor zahodni voditelji, da je skupni interes preprečiti vojno. Dodal je tudi, da sovjetski voditelji poudarjajo načelo, da je potrebno nasprotja rešiti s pogajanji in ne s silo. «Če je to res sovjetsko stališče, je dodal Mac Millan, je to zelo važno.»

Izjavil je tudi, da je v Moskvi podal Hruščevu naslednjo definicijo pogajanj: «pogajanja bi morala temeljiti na tem, kar smo zvedeli s pomočjo temeljitih razgovorov, in se morajo voditi z iskreno željo, da pride do primernega sporazuma.»

Kar se tiče razgovorov v Ottawi, je Mac Millan objavil uradno izjavo, v kateri pravi, da sta on in Selwyn Lloyd zelo zadovoljna s popolnim sporazumom, ki so ga dosegli v Kanadi. «Mislim, pripominja izjava, da se strinjamo o temeljnih načelih, ki naj vodijo Zahod, in tudi o postopku, ki naj ga uporabimo.»

Pred odhodom iz Ottawe je Mac Millan na neko vprašanje odgovoril, da možnost nadzorstva OZN v Berlinu, «je ideja, o kateri se je že govorilo». O predlogu Hruščeva za konferenco vseh držav, ki so bile v vojni proti Nemčiji, je Mac Millan izjavil, da to «ni nova ideja»; pri tem je dejal, da so konference, ki se jih udeleži preveliko število udeležencev, neprikladne.

Predstavnik Bele hiše je danes sporočil, da bosta Mac Millan in Eisenhower prišla jutri s helikopterjem v Camp David, kjer bosta nadaljevala razgovore. V Washington se bosta morda vrnila v nedeljo zvečer ali najpozneje v ponedeljek zjutraj.

Jutri zjutraj se bosta Eisenhower in Mac Millan pred odhodom razgovarjala v bolnišnici z Dullesom.

Segni in Pella danes v Bonnu po razgovoru z gen. De Gaullom

Prizadevanja, da bi Italija sodelovala pri razgovorih z Vzhodom - De Murville o Eisenhowerjevem govoru - Norstad odklanja sleherni «odmik»

PARIZ, 19. — Predsednik italijanske vlade Antonio Segni in zunanji minister Pella sta se danes v palači Matignon razgovarjala s predsednikom vlade Debrejem in zunanjim ministrom De Murvillom. Razgovori so bili prekinjeni okoli 13. ure zaradi kosila in so se nato nadaljevali do 16. ure.

Pozneje sta imela Pella in De Murville še poseben razgovor do 19. ure. Razgovori se bodo nadaljevali jutri zjutraj, popoldne pa bo Segnija in Pello sprejel general De Gaulle.

Predstavnik italijanske delegacije Jezzi je takole označil današnje razgovore: «Skrajna previdnost, mnogo upanja.» Francoski predstavnik pa je izjavil: «Pooblaščen sem izjaviti, da se z naklonjenostjo gleda na vlogo, ki bi jo Italija lahko imela pri morebitnih razgovorih z Rusijo.» Te izjave kažejo, da se glede možnosti udeležbe Italije na konferenci med Vzhodom in Zahodom francosko stališče približuje angleškemu stališču.

Francoski predstavnik je tudi izjavil, da so ugotovili «popolno enakost pogledov». Pella in De Murville sta popoldne govorila o Sredozemlju, Srednjem vzhodu in Afriki. Kakor rečeno, se bodo razgovori nadaljevali jutri ob udeležbi generala De Gaulla.

Zvečer sta Segni in Pella priredila v italijanskem poslaništvu večerjo, na katero sta povabila Debreja, De Murvilla in druge francoske predstavnike. Po jutrišnjem razgovoru z De Gaullom bosta odpotovala v Bonn.

Francoski zunanji minister Couve De Murville je v zunanjepolitični komisiji skupščine izjavil, da je Eisenhowerjev govor o Berlinu in Nemčiji «skoraj povsem v skladu s stališčem francoske vlade».

Predsednik komisije Maurice Schuman je izjavil, da je zunanji minister De Murville tudi rekel: «Očitno je, da bo prišlo do pogajanj s Sovjetsko zvezo in da je potrebno zahodno stališče še prej vskladiti. Francosko stališče je, da se zahodne države ne bi smele odpovedati svojim pravicam, med katerimi je tudi pravica prostega dostopa do Berlina. Pripravljeni smo pogajati se, toda ne pod pritiskom.»

De Murville je izjavil tudi, da morajo zahodne države ostati v Berlinu in da ne smejo uradno priznati Vzhodne Nemčije, ker bi to pomenilo trajno delitev Nemčije. «S temi pridržki, je pripomnil, so pogajanja mogoča.»

Glede angleškega stališča pa je De Murville izjavil: «Obstajata dve zamisli o odmiku. Ena je uvod v nevtralizacijo in v ustanovitev vmesnega področja. To ni angleška zamisel. Ta predvideva ustanovitev področja, kjer bi oborožene sile bile razredčene in nadzorovane. Z drugimi besedami, neben uvod v nevtralizacijo, pač pa v širšo obliko razorožitve.» De Murville je govoril zatem o francoskem ladjevju v Sredozemlju in je obžaloval, da se ni glede tega ohranila tajnost; dodal je, da so francoske namene napačno tolmačili «To, kar mi hočemo, je, je dejal minister, da v primeru vojne lahko razpolagamo z vsemi našimi silami, da lahko izpolnimo našo narodno poslanstvo ob učinkovitem sodelovanju z zavezniškimi silami NATO.»

Pariški tisk daje danes velik poudarek včerajšnjim izjavam generala De Gaulla na seji vlade v zvezi s tem, Minister za informacije Roger Frey je izjavil, da je De Gaulle posebno poudaril, da je NATO omejena na Evropo, Francija pa mora v primeru vojne izpolniti naloge tudi izven evropske celine in izven okvira NATO; zato mora razpolagati z neko svobodo, kar se tiče uporabljanja svojih vojaških sil na splošno in pomorskih sil še posebej. «Ta ukrep, je dodal general, spada v splošni okvir svetovne strategije in se tiče zlasti ZDA, Velike Britanije in Francije, to je treh držav, ki imajo najrazličnejša odposlanstva v svetu.» Opazovalci so mnenja, da se bo francoski sklep verjetno razširil na vse francoske oborožene sile in v tem primeru bi atlantsko zavezništvo v sedanji obliki izgubilo svoj pomen.

Vrhovni poveljnik NATO general Norstad je danes s tem v zvezi izjavil: «Nimam nobenega vzroka, da bi se posebno veselil sklepa francoske vlade.» Dodal je, da ne misli več ko toliko komentirati zadeve, dokler je še dalje ne prouči. Zatem je Norstad izjavil, da bi v primeru «zunanjega napada na Alžirijo» sile NATO posredovale v skladu z atlantskim paktom za obrambo tega ozemlja.

Norstad je nato izjavil, da odklanja sleherno obliko «odmika» v Evropi in je dodal, da bi umik ameriških čet iz Nemčije, tudi če bi temu sledil umik z vzhodne strani, pomenil nadaljnjo ošibitev Zahoda, kar bi lahko bilo «porazno». Pripomnil je, da bi «odmik» pomenil, da bi se morala večina ameriških čet vrniti v ZDA. Isto bi veljalo tudi za angleške in kanadske čete, ker bi bilo težavno razmestiti jih drugje v Zahodni Evropi.

Ameriško poročilo o lanskih poskusih za nevtralizacijo balističnih raket

Tri atomske eksplozije v višjih plasteh atmosfere - Ženevska konferenca odložena na 13. april

WASHINGTON, 19. — Ameriški obrambni departma je sporočil, da so ZDA lanskega septembra napravile tri poizkuse z jedrskimi eksplozijami «v zelo veliki višini izven zemeljske atmosfere». Sporočilo se glasi:

«ZDA so v drugi polovici septembra lanskega leta izvršile na Južnem Atlantiku vrsto treh majhnih jedrskih eksplozij v zelo veliki višini izven zemeljske atmosfere. Namen je bil dvojen: 1. Preizkušati važne znanstvene teorije glede zemeljskega magnetnega polja. 2. Preizkušati v veliki višini učinke vojaškega interesa, katerih podrobnosti ne bodo objavljene. Glede prvega smotra so poizkusi nudili podatke o zemeljskem magnetnem polju, ki se predružujejo podatkom o naravnih žarčenjih, ki so jih opazovali sateliti «Explorer» lanske pomladi in o katerih je poročal fizik dr. James Van Allen. «Explorer IV.» je zbral podatke o teh eksplozijah na Južnem Atlantiku in ti podatki bodo objavljeni po normalnih znanstvenih kanalih, potem ko bodo primerno obdelani in proučeni.»

Ravnatelj raziskovalnega odseka v obrambnem departmaju dr. Herbert York je izjavil, da omenjene eksplozije, zaradi tega, ker so nastale v zelo veliki višini, niso povzročile radioaktivnih padavin na Zemljo. Izjavil je, da je bil glavni smoter teh poizkusov, ugotoviti nekatere teorije v zvezi z elektroni, ki jih povzročajo te eksplozije. Nekatere osebnosti pravijo, da je bil namen poizkusov videti ali je mogoče razširiti plast elektronov, ki bi lahko nevtralizirali eksplozijo sovražne balistične rakete.

«New York Times» je vest o eksplozijah objavil še preden je obrambni departma objavil omenjeno izjavo. List pravi, da so eksplozije nastale v višini 480 km. Atomske bombe so pognali v to višino s posebnimi večstopenjskimi raketami na tekoče in trdo gorivo. List piše dalje, da so poizkuse naglo pripravili lansko poletje, zato da jih lahko izvršijo pred 31. oktobrom, t. j. pred dnem, ko so ZDA sporočile, da začne teči rok enega leta, v katerem ZDA ne mislijo delati jedrskih poizkusov.

List dodaja, da so sicer precejšnja nesoglasja med znanstveniki in vojaškimi strokovnjaki glede točnega tolmačenja dobljenih podatkov, vendar pa se vsi strinjajo, da so potrebni nadaljnji poizkusi. To pa ne bo mogoče, dokler se ne bo konferenca o prekinitvi jedrskih poizkusov končala «z uspehom ali z neuspehom».

«New York Times» piše tudi, da se zdi, da druge države niso ugotovile teh eksplozij. (Neki francoski znanstvenik pa je nocoj izjavil, da so v Franciji ugotovili ameriško eksplozijo v okviru tako imenovane operacije «Argus». Francija ima posebno skupino znanstvenikov, ki imajo nalogo ugotavljati jedrske eksplozije na katerem koli delu sveta.)

«Z znanstvenega stališča,» nadaljuje list, «so zbrani podatki nudili nova spoznanja o zemeljskem magnetnem polju ter o žarčenju v višjih plasteh atmosfere. Žarčenje, ki je nastalo ob eksploziji treh atomskih bomb v višini nad tri sto milj nad Južnim Atlantikom, je potrebovalo manj kakor eno uro, da obkoli Zemljo. Za opazovanje učinkov eksplozije so izstrelili dva umetna satelita in tudi nekaj raket v ZDA in na drugih ozemljih. Eden od satelitov ni začel krožiti po svojem tiru, medtem ko je «Explorer IV» na svoji poti preletel področje žarčenja, njegovi radijski znaki pa so opisovali obrise zemeljskega magnetnega polja.

«New York Times» pravi tudi, da so poiz

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 13.7, najnižja 10.3, zračni tlak 1021.5 stalen, vlaga 87 odst., nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 9.6, padavine 0.3 mm.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 20. marca Igor
Sonce vzide ob 6.11 in zatone ob 18.16. Dolžina dneva 12.05. Luna vzide ob 13.29 in zatone ob 3.17.
Jutri, SOBOTA, 21. marca Bilka

Še vedno neurejene razmere v Delavskih zadrugah

Komisarska uprava naj uredi sporna vprašanja z osebjem

Govori se tudi, da nameravajo preurediti plačilni način v poslovalnicah - Za dobro poslovanje je treba demokratizirati upravo

Čujejo se vesti, da bodo še v tem tednu komisarji, ki upravljajo Delavske zadruge, spremenili svoj sklep in da bodo podpisali sporazum, ki ureja vrsto odprtih vprašanj glede odnosov z osebjem. Komisarji namreč v začetku niso hoteli podpisati tega sporazuma, čeprav so ga sestavili predstavniki uprave in sindikatov na številnih zasedanjih na uradu za delo ter je vse kazalo, da se bodo odnosi ponovno zaostrili, zaradi česar nekateri krogi ocenjujejo to spremembo sklepa kot popuščanje in iskanje boljših odnosov.

Vendar pa se čujejo po drugi strani tudi vesti, da stvari niso tako enostavne, ker naj bi obstajali novi načrti za preureditev poslovalnic odnosno namere, da se uredi vsaj plačilni sistem s pomočjo tehnikov vsedržavnega centra za produktivnost. Značilno je, da se sindikalni predstavniki niso uprli prihodu tehnikov tega centra, v kolikor bi šlo v resnici za proučitev in predloge tehničnega značaja. Vendar so pripominjali, da v primeru tržaških Delavskih zadrug ne gre samo za rešitev nekaterih tehničnih vprašanj, temveč predvsem za boljšo upravo, ki bo delala v interesu članstva.

Sedanja uprava, ki jo vodijo imenovani komisarji, nikakor ne ustreza tem zahtevam. Zato ni čudno, da se čujejo glasovi, kako so nekatera živila v zadružnih prodajalnah celo dražja od enakega blaga v zasebnih trgovinah in da naj bi ležala krivda za to stanje na zgrešeni politiki nakupov.

V takem ozračju ni mogoče pričakovati, da bi lahko tehniki vsedržavnega centra za produktivnost opravili stvarno koristno delo, temveč lahko sumimo, da naj bi njihov prihod služil samo za še eno pretvezo, da se zavlačuje demokratizacija uprave Delavskih zadrug, ki bi nujno pomenila nadzorstvo članov nad delovanjem uprave.

—«»—

Vprašanje poslanca Vidalija

Zgonik potrebuje kmetijsko šolo

Poslanec Vidali je poslal ministroma za javno vzgojo in kmetijstvo ter gozdarstvo pismeno vprašanje, v katerem ugotavlja, da bi bilo primerno ustanoviti v Zgoniku kmetijsko strokovno šolo s slovenskim učnim jezikom. Poslanec utemeljuje predlog z dejstvom, da v Trstu ni nobene šole te vrste. Zgoniška občina je po večini kmetijska in ima razmeroma dobro razvito živinorejo. To šolo bi lahko posečali tudi učenci iz drugih krajev, ki se zanimajo za strokovno kmetijsko vzgojo, kar je še toliko pomembnejše, ker zahtevajo posebne kraške prilike primerno strokovno usposobljenost. V zgoniški občini sedaj ne obstaja nobena strokovna šola, kar onemogoča učencem, da bi v svojem kraju posečali šolo do 14. leta starosti. To potrebo je zgoniška občina že predložila vladnemu generalnemu komisarju, ki je zagotovil, da bo ustanovil to šolo

—«»—

Dražba javnih del

Pri direkciji za javna dela vladnega generalnega komisariata so bile 17. marca tri zasebne dražbe, na katerih so dodelili naslednja javna dela: 1. Gradnjo tržaške univerze: poslopje A za farmacevtsko fakulteto, vhod v poslopje CIII, oprema 2. in 3. nadstropja poslopja CV, ureditev poslopja CVI in ureditev zunanjih prostorov v skupni vrednosti 194 milijonov lir. Dela je prevzelo gradbeno podjetje ing. Galliano Boldrini iz Trsta; 2. gradnjo kanalizacije in stranskih cest prvega dela naselja «S. Sergio», vrednosti 33.440.000 lir je prevzelo podjetje ink. Guglielmo Canarutto iz Trsta; 3. gradnjo občinskega poslopja za potrebe zdravniške ambulante, poštnega urada in urada za jusarska vprašanja v Boljuncu v vrednosti 8.850.000 lir

Brazilski gospodarstveniki na poslovnem obisku v Trstu

Brazilija namerava odpreti v raznih evropskih pristaniščih skladišča za kavo

Včeraj popoldne so prispeli v Trst člani brazilske gospodarske delegacije, katero vodi dr. Renato da Costa Lima, predsednik brazilskega instituta za kavo. Na postaji je brazilske gospodarstvenike sprejel tajnik tržaške trgovinske zbornice dr. Addobati. Nato so si gostje ogledali pristaniške naprave in bodo ogled teh naprav danes še nadaljevali, ker nameravajo Brazilci odpreti v raznih evropskih pristaniščih posebna skladišča za kavo, ki naj bi služila vsem interesentom. Zvečer je bil na sedežu trgovinske zbornice sestanek med to delegacijo in predstavniki tržaškega gospodarstva in oblasti. Na tem sestanku je predsednik tržaške trgovinske zbornice dr. Caidassi obrazložil, kakšne možnosti nudi tržaško pristanišče in pomen Trsta v trgovini s kavo za obsežno področje Italije, Srednje Evrope in Bližnjega vzhoda.

—«»—

Skupščina vsedržavne turistične ustanove

V torek se je v Rimu začela skupščina vsedržavne zveze pokrajinskih turističnih ustanov, kateri je prisostvoval tudi senator Tupini. Na skupdi minister za turizem in ščini, kateri prisostvuje v imenu tržaške pokrajinske turistične ustanove njen predsednik odv. Pietro Slocovich, je uvodoma govoril predsednik vsedržavne zveze odv. Bottigliani, ki je v svojem poročilu poudaril uspehe in naloge, ki čakajo pokrajinske turistične ustanove pri bodočem delu.

Zaključen pokrajinski kongres tržaške Krščanske demokracije

V zaključni resoluciji se tržaška KD izreka za vrnitev Fanfanija - Ponovna zmaga «Iniziative»

Včeraj se je nadaljeval pokrajinski kongres KD, na katerem so si sledili tako na dopoldanskem kot na popoldanskem zasedanju govori različnih delegatov. V tem okviru je prišlo tudi do ostrejše kritike s strani nekako «uradnega» predstavnika opozicije prof. Romana, ki pa se je omejil predvsem na notranja vprašanja stranke. Poleg tega so govorili tudi vsi vidni predstavniki tržaške KD in med njimi župan Franzil, ki je zastopal v prvi vrsti potrebo po deželni avtonomiji.

Ob zaključku sta bili predloženi dve resoluciji: prvo je predložilo sedanje vodstvo, drugo pa Romanova skupina. Vendar pa so v okviru prve resolucije končno prišli do nekakega soglasja, tako da so prvi del te resolucije sprejeli le z nekaj vzdržanimi glasovi, drugi pa soglasno.

Zlasti je značilna druga točka v tem prvem delu resolucije, kjer izražajo Fanfaniju zahvalo in kjer izrecno podčrtavajo upanje, da bo nadaljeval z delom «v korist stranke in dežele». S tem se je kongres postavil na stran Fanfanija in tistih pokrajin, ki brez pridržkov podpirajo njegovo politiko. To ima obsežnejši pomen, saj je to prvi kongres KD po odstopu Fanfanija s predsedstva vlade in tajništva stranke.

Med najvažnejšimi zahtevami pa navaja resolucija volitve v senat, ustanovitev deželne avtonomije s posebnim statutom, izpolnitev predlogov KD glede gospodarskih vprašanj in vključitev ezulov v nacionalno življenje.

Ob zaključku so bile predložene tri liste: «Iniziativa» je predložila listo 20 kandidatov in med njimi so naslednje vidnejše osebe KD: Belci, Franzil, Bartoli, Stopper, Bologna, Sciolis. Nova lista lokalnega značaja, katere predstavniki izjavljajo, da hočejo biti neodvisni od raznih struj in med katerimi so najvidnejši: Rinaldini, Visintin in Novelli in končno lista «Azione di centro» (desničarska grupacija Andreottija), ki ji načelujeta Colauti in Pecorari.

Pozno v noči so objavili izide volitev v novi pokrajinski odbor. Fanfanijeva skupina je dobila absolutno večino in sicer 20 članov, med katerimi so najvidnejši tukajšnji demokristjani, kot na pr. župan Franzil, poslanca Bologna in Sciolis, dosedanji pokrajinski tajnik Belci, Bartoli in drugi. Romanova desna struja je dobila šest mest, sredinska struja pa samo štiri mesta. Kot torej vidimo, bo vodstvo tukajšnje KD ostalo še naprej v rokah Fanfanijevih pristašev, ki so mu tudi na tem kongresu izrazili svojo solidarnost, čeprav so ga na nedavnem zasedanju vsedržavnega sveta KD desničarski prvaki premagali.

—«»—

Z nogometne tekme v bolnišnico

Med prijateljsko nogometno tekmo, ki so jo včeraj odigrali uradniki Tržaške hranilnice na igrišču pri Sv. Ivanu, se je 31-letni Mario Berzetti s Trga Volontari Giuliani nehote zaletel v svojega nasprotnika, pri čemer se je tako udaril v nos, da si je zlomil kosti.

Seveda je takoj zapustil igrišče in se z zasebnim avtom odpravil v bolnišnico, kamor je prišel ob 9.30. Tu pa so ga zdravniki poslali na stomatološki oddelek, kjer se bo moral zadržati 10 ali morda tudi 30 dni.

SNG v TRSTU

JUTRI 21. t.m. ob 21. uri v Avditoriju v Trstu premiera

SREMAC - KOSAR

POP ČIRA IN POP ŠPIRA

komedija v treh dejanjih

Režiser LJUDEVIT CRNOBORI, kot gost. Scenograf DARJO SOKOLIC. Prevedel LOJZE STANDEKER

Plese in pesmi naštudiral STANE STARESINIČ

Osebe: Pop Čira - Modest Sancin; Persa, njegova žena - Nada Gabrijelčičeva; Melanija; njuna hči - Mira Sardočeva; Pop Spira - Jožko Lukeš; Sida, njegova žena - Ema Starčeva; Jula, njuna hči - Bogdana Bratuževa; Peter Petrović, učitelj - Miha Baloh; Saca, brivec - Stane Staresinič; Arkadija, cerkovnik - Stane Raztresen; Pera Tocilov, kmet - Danilo Turk; Erža, služkinja - ***; Žuža, služkinja - ***.

V nedeljo 22. t. m. ob 16. uri v Avditoriju v Trstu

JOSIP TAVČAR

Pekel je vendar pekel

fantazija v dveh dejanjih

Prodaja vstopnic v petek in v soboto v Tržaški knjigarni, Ulica sv. Frančiška 20, tel. 61792 ter v soboto od 20. ure dalje in v nedeljo od 14. ure dalje v Ulici Roma 5-II.

ROD MODREGA VALA vas vabi, da si ogledate

TABORNISKO RAZSTAVO

v Ul. Roma 15-II.

Odprta bo vsak dan od 21. do 28. t. m. od 11. do 13. in od 17. do 20. ure.

V nedeljo pa od 9. ure dalje.

Otvoritev 21.III.59 ob 18. uri

II. PROGRAM

14.00 On, ona in tretji; 16.00 Tretja stran; 18.00 Dnevna doba — Tedenska ženska oddaja.

RADIO KOPER

Poročila v italijanščini: 12.30, 17.15, 19.15, 22.30.

Poročila v slov.: 7.30, 13.00, 15.00.

5.00-6.15 Prenos RL; 6.15 Jutranja glasba; 7.00-7.15 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Glasba za dobro jutro; 8.00-12.00 Prenos RL; 12.00 Glasba po željah; 12.50 Glasba po željah (Odel); 13.40 Kmetijski nasveti; 13.45 Od melodije do melodije; 14.30 Domače aktualnosti; «Anketa» polurnem odmoru v kolektivih; 14.40 Poje zbor Tone Tomšič; orkestrom Slovenske filharmonije; 15.10 Ob 40 obletnici KPJ; 16.00 Orkestra; 17.00 Prenos RL; 17.00 Orkestra Billy Waughn; 17.30 Melodije; 18.00 Tretja stran; 19.00 Zvoki za razvedrilo; 19.40 Pet minut z Ansamblom Pojejo Clara Jajone, Antonio Pasquez, Nicola Arigliano in Bruno Pallesi; 19.30-22.15 Prenos RL; 22.15 Igrajo Swinging Sedes.

SLOVENIJA

327.1 m, 202.1 m, 212.4 m

Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 18.00, 22.00, 22.55.

8.05 Igra trio Bardorfer; 8.40 Prizori iz opere N. Rimskega Korsakova «Sneguročka» v vedbi Ljubljanskega komornega ansambla; 9.00 Zvoki za razvedrilo in razvedrilo; 9.40 Pet minut z novo pesmico — Emil Adamič: Račji kljun; 9.45 Pozdravi za vse, ki vas imajo radi; 10.10 Glasbena pošta; 10.10 Glasbeno popotovanje; 11.00 Za dom in družino; 11.10 Domači zabavni ansambli; 11.30 Dvanajst samospevov W. A. Mozarta; 12.00 Josip Ipavec: Kosovirjev Zidek, baletna suita; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Vera Marinčič: Izobraževanje žena v kmetijskih poklicih; 12.25 Pavel Šivic: Divertimento za klavir in orkester; 12.45 Poje Bruce Low; 13.15 Maria Caniglia kot Amelia v Toscani; 14.05 Radijska šola za tretjo stopnjo: Pazi, stresel se! — Lars-Erik Larson: Pastoralna suita; 14.45 Zabavni zbori; 15.40 Iz svetovne književnosti — Ivo Ewald: Zemlja in komet; 16.00 Petkovo glasbeno popoldne: Mirko Kotiček za mlade ljubitelje glasbe (ponovitev oddaje z dne 11. 1. 1959); 17.25 Zabavni ansambli; 18.10 Umetne in narodne pesmi poje ženski zbor «Triglav» Prešeren»; 18.30 Iz naših knjižnic; 19.00 Godala v ritmu valčkov 20.00 Godala v ritmu valčkov; 20.00 Mojstrska dela koncertne literature; 21.20 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Nočni koncert; 23.10 Moderna plesna glasba z orkestrom Johnny Dankworth; 23.35 Popevke, ki jih morda niste poslušali.

TELEVIZIJA

14.00 Šolska ura; 17.00 «Pravljica prihaja — Ljudske pesmi iz Italije; 18.30 Poročila; 18.45 Ora 18.45 Ljudje in knjige; 19.45 Kaj vas zanima?; 20.30 Poročila; 21.00 «Tutto allo scalo nord», komedija v treh dejanjih, nato poročila.

GLEDALIŠČA

VERDI

Danes ob 21. uri nastopi gledališka družina Proclemer-Albertazzi z Ibsenovimi «Strahovi».

Dne 24. marca bo zaključek sezone. Na prvem koncertu bo nastopil Wiener Akademie Kammerchor pod vodstvom Hermasa Cristiana Davida s programom «Stvarjenjem».

TEATRO NUOVO

Ornella Vanoni bo pela na mednarodnega zločinskega shoda v Italiji. Prvi del bo obsegal skladbe angleške, ameriške in nemške pesmi, drugi del pa francoske in italijanske pesmi. Pevka, ki bo pri klavirju spremljal W. Baracchi, bo nastopila v soboto 21. in v nedeljo 22. t. m. ob 21., drugič ob 17. uri.

KINO

Excelsior. 15.30: «Carovnica v Parizu», J. Steward, K. Novak, J. Lemmon. Technicolor.

Fenice. 16.00: «Zenske so slabe», J. Sassard, M. Demongeot, J. Petit. Mladoletnim prepovedano.

Nazionale. 16.00: «Trije šerifi», Montgomery, N. Brand.

Arcobaleno. 16.00: «Drevo obešanca», G. Cooper, M. Sharif. Technicolor. Izkaznice Izkaznice ljavne.

Supercinema. 16.00: «Vampir iz kriz», Le za jeklene živce! Technicolor. Mladini prepovedano.

Filodrammatico. 15.00: «Kip v vpijes», A. Ekberg, P. Cook. Nov variete.

Grattacielo. 16.00: «Zenska, ki gre v gitte Bardot. Technicolor. Cinemascope.

Cristallo. 16.00: «Kjer zemlja joče», G. Cooper, J. London. Cinemascope.

Capitol. 15.30: «La Mala Dorata», A. Gardner, A. Francioso.

Astra Rojano. 16.00: «Kadar je bezen je roman», P. Newman, Ann Blyth.

Alabarda. 15.30: «Starec in morje», Spencer Tracy.

Aldebaran. 16.00: «Prekrasne Sabrine nogen», M. Van Doren, Cifariello.

Moderno. 16.00: «Brez drugega», G. Cervi, P. Brasseur. Technicolor.

S. Marco. 16.00: «Veliki blef», Constantine, D. Wilms, M. Cinquetelli.

Savona. 16.00: «Voda v grlu», Baxter, R. Todd.

Viale. 15.30: «Skrivnost pirantov», Gianni in Pinotto.

Vittorio Veneto. 16.00: «Kitajska zida.

Belvedere. 15.30: «Bikobotna možen», Fernandel.

Marconi. 14.30: «Kako utihniti tega strica?», C. Coburn, Patrick.

Massimo. 16.00: «Totò na Kitajskem», Totò, S. Koščina, U. Tognazzi in S. Millo.

Novo cine. 16.00: «Totò, Peppino in doktorica», V. De Sica, Lane in T. De Filippo.

Odeon. 16.00: «Mož, ki je ubil svoje trupla», technicolor.

Radio. 16.00: «Ana iz Brooklyna», Gina Lollobrigida, V. De Sica in A. Nazzari.

KINO V MILJAH

Verdi: «Mačka na vroči pločevinasti streha», E. Taylor, P. Newman.

Europa: «Kjer je zemlja joče», Gary Cooper in Julie London.

Roma: «Napad 600 konjenikov», Jeffries.

Volta: «Uporna zemlja», Finch.

MALI OGLASI

PODI IZ FURNIRJA po 350 kv. m — se prodajo. Gamolog 3.

Vreme ni bilo preveč naklonjeno Ricmanjcem

Kljub dežju dosti gostov na jožetovanju v Ricmanjih

Zlasti mladina se ni odrekla tradicionalnemu spomladanskemu prazniku - Nekateri izletniki bi se morali zavedati, da z lomljenjem cvetočih vej sadnega drevja delajo kmetom veliko škodo

Slabo vreme je včeraj prekrižalo načrte ne samo Ricmanjcem, temveč vsem, ki so imeli v programu tradicionalni izlet v prijazno breško vasico. Dopoldne je vreme še nekam kazalo, tako da je do opoldneva prevladoval optimizem, potem pa so se oblaki strnili in iz njih je začelo pršiti. Gostilničarji, vinogradniki, ki so odprli osmice, prodajalci pršuta, kramarji in lastniki vrtiljakov so na mah postali slabe volje. Kaj ne bi, ko pa so se na praznik toliko časa pripravljali, a jim je slabo vreme prekrižalo vse na črte in račune. Kako prav je imela ona gostilničarka, ki je rekla, da bo «roba še ostala». Ko smo zvečer poslušali komentarje o letošnjem jožefovanju, niso bili nič kaj dobri. Vsi po vrsti so jadikovali, češ jaz sem stočil samo toliko in toliko vina, oni je prodal samo dva pršuta namesto predvidenih pet, da ne govorimo o gostilnah, v katerih je ostalo toliko blaga, da bi lahko priredili še eno jožefovanje... če bi se dalo.

Toda če upoštevamo slabo vreme, ne moremo reči, da je bilo v Ricmanjih malo ljudi. Od Loga pa do železniške postaje se je popoldne vila neprekinjena povorka ljudi, med katerimi je bila v večini mladina. Res, mladina se ne ustraši zlepa dežja, posebno še ko gre za tak praznik, kot je bil včeraj v Ricmanjih. Dež gor, dež dol, vrtiljaki so se neprestano vrteli, dekleta so vreščala in fantje so se pogumno opletali okoli njih ter sukali njihove sedeže, da jih je odnašalo visoko v zrak. Po gostilniških dvoriščih in po osmicah je bilo kljub dežju še precej prostorov zasedenih in proti večeru se je začela oglašati pesem. Vino je bilo povsod dobro in močno, tako da je kmalu stopilo v glavo. Prevladala je dobra volja in ljudje so bili zadovoljni, čeprav niso mogli, kot druga leta, posedati v travi in se predajati blagodejnim učinkom spomladanskih sončnih žarkov.

Da je bilo v Ricmanjih dosti ljudi, so pričala tudi motorna vozila. V sklenjeni vrsti so bila ustavljena ob robu ceste vse od Ključa in skoraj do Boršta, tako da je imela prometna policija polne roke dela. No, proti večeru je tudi promet ponehal in v vasi so ostali v glavnem ljudje iz bližnje okolice in družbe Tržačanov, ki niso mogle prehvaliti izvrstne vinske kapljice ter domačega pršuta.

Jožefovanje je za nami. Čeprav vreme ni bilo naklonjeno, lahko rečemo, da so bili izletniki vseeno zadovoljni, k čemur je v nemajhni meri pripomogla gostoljubnost domačinov. Videli smo namreč, kako so prijazni domačini vabili znance v svoje hiše in jim ponujali jedačo in pijačo. In če je imel znanec s sabo še kopico svojih prijateljev, so bili tudi ti dobrodošli.

Ob koncu pa moramo spregovoriti nekaj besed, ki sicer z jožefovanjem nimajo nobene zveze, a jih velja vseeno zabeležiti. Kdor je bil včeraj v Ricmanjih ali v Boljuncu, Borštu in Dolini, je lahko videl, da je sadno drevje že povsod v cvetju. Ljudje so posedali v domačih gostilnah, mnogo pa je bilo takih, ki so se kljub dežju odpravili na gmajne in na polja. Občudovali so drevje v cvetju in tako mimogrede odlomili cvetočo vejo breskve ali hruške ali kakega drugega drevesa. Mislili so, da s tem ne storijo nobene škode, češ ena veja več ali manj, kmetu se to ne bo poznalo. Če bi to storil samo eden, ne bi nihče nič rekel. Toda takih primerov je bilo nič koliko in ko smo proti večeru gledali avtomobile, ki so vozili proti Trstu, smo videli v njih šope cvetočih vej. Jasno je, da je bila s tem kmetom prizadejana velika škoda, ki jo bodo morali sami trpeti.

Čas bi bil, da se s tem enkrat preneha. Najmanj, kar bi bilo treba storiti, je to, da se ob takih praznikih, pa tudi ob nedeljah, postavi na določena mesta poljske čuvaje in člane gozdne policije, ki naj pazijo, da meščani ne bodo trgali oziroma lomili cvetočih vej. Kmetje imajo taka dejanja za najhujši vandalizem in jih ni moč z ničemer opravičiti. Prav bi tudi bilo, da bi meščane preko tiska opozorili na škodo, ki jo povzročajo kmetom z lomljenjem cvetočih vej sadnega drevja.

—«»—

Šolske velikonočne počitnice

Šolske velikonočne počitnice bodo letos trajale od 26. do 30. marca. Drugo tromesečje se bo zaključilo 25. marca, tretje pa se bo začelo v torek 30. marca, in zaključilo 13. julija, ko bo konec pouka (v osnovnih šolah bo pouk zaključen 30. maja).

Proslava «Dneva invalidov dela»

Razdelitev diplom in nagrad in otvoritev novega sedeža

Tudi v Trstu so včeraj primerno proslavili «Dan invalidov dela». Najprej so na pokopališču pri Sv. Ani in spominsko ploščo v čistilnici «Esso Standard» položili lovorjeve vence; ob 9.45 pa je bila v Ulici Crispi 23 svečana otvoritev novega sedeža Zveze invalidov dela. Novi sedež ima nekaj upravnih prostorov ter malo dvorano za sestanke. Otvoritve novega sedeža so se udeležili dr. Capon in razne civilne in vojaške oblasti. Predsednik Pokrajinske zveze invalidov dela Bruno Zocco se je zahvalil oblastem za njihovo pomoč, da je združenje dobilo svoj skromen sedež, pri tem pa je pripomnil, da je treba še marsikaj napraviti. V načrtu imajo na primer postavitev spomenika smrtnim žrtvam na delu ter primerno stanovanjsko zgradbo za invalide dela, ki živijo še v slabih stanovanjskih razmerah.

Opoldne je bila v glavni dvorani na županstvu osrednja ceremonija, ki so se je udeležili vladni generalni komisar ter najvišji predstavniki oblasti. Tu je zbranim invalidom spregovoril poslanec Bologna, nato pa so razdelili diplome in denarne nagrade. Diplomo in značko velikih invalidov dela so dobili prof. dr. Marino Lapenna, Benedetto Marzano, Bruno Grm in Ivan Sedmak. Navadne diplome in značke invalidov dela pa so dobili Giulio Sloccari, Arcangelo Gentile, Albin Pečar, Nazario Glavina, Santo Daneu, Pietro Gregorig, Ignazio Giuseppe Ratissa, Josip Mihelj, Emanuele Ricci, Vittorio Franchini, Elio Busechian, Luigi Funa, Renata Makuc, Vincenzo Bassi, Franc Lenac, Karl Kavrečič, Riccardo Pavoni, Jože Kočevar, Celestino Norbedo, Giovanni Reganzin, Elio Serafini, Maria Satti, Francesco Flego, Antonio Dugar, Giusto Faganel in Stanislav Voglar.

Ob 13.30 pa so v zalivu spustili v morje lovorjev venec v počastitev spomina vseh, ki so zgubili svoja življenja pri delu na morju.

—«»—

V Tržiču izročitev ladje «Stelvio»

Jutri bodo v ladjedelnici CRDA v Tržiču izročili pomorski družbi «Adriatica» motorno potniško-tovorno ladjo «Stelvio», ki ima 4300 ton. Ta ladja bo odplula 24. marca ob 10. uri ponoči na otvoritveno vožnjo iz Trsta proti pristaniščem Bližnjega in Srednjega vzhoda. Vrnila se bo v pristanišča Tirenskega morja, od koder bo odplula ponovno v Trst.

V nedeljo pa bodo v isti ladjedelnici svečano splavili veliko turbinsko cisterno «Esso Roma», ki je deseta ladja te vrste, ki jo grade v tej ladjedelnici za družbo «Esso».

Na izletu jo je zadela srčna kap? V mlaki so našli truplo utopljenca

Policija ni še ugotovila vzrokov smrti obeh oseb

Malo pred 23. uro so pripeljali v mrtvašnico splošne bolnišnice truplo pokojne 67-letne Aurelije Blažič por. Calligaris iz Ul. Catullo 18.

Žensko so našli v mlaki krvi na stezi nedaleč od razglednega stolpa Alice, kakih sto metrov od ceste, ki pelje na Konkonel in do Razklanega hriba. Po izsledkih preiskave sodeč je imela ženska srčno napako in ni izključeno, da ji je včeraj med izletom srce odpovedalo, zaradi česar je padla na tla. Pri tem je s čelom udarila po kamnitem tlaku. Možno pa je tudi, da je smrt nastopila zaradi udarca, vendar to bodo lahko ugotovili samo z obdukcijo. Na kraj, kjer so našli žensko, so odšli policijski preiskovalni organi in policijski zdravnik.

Okoli 22. ure pa so našli drugega mrtveca, in sicer nedaleč od cestnega križišča Domjo-Dolina. Ob tisti uri so se nekateri policijski agenti miljskega komisariata vračali z avtom iz Ricmanj. Iznenada pa so v luži opazili truplo, zaradi česar so nemudoma ustavili vozilo in neznanca potegnili iz vode. Pomagati pa mu niso mogli več, ker je bil že mrtev. Identifikacija moža ni bila lahka, ker ni imel pri sebi nobenega osebnega dokumenta. V žepu je imel samo nalog o izterjevanju davka, ki ga je davčna uprava poslala Attiliju Pellegriniju iz Ul. Economo. Zato tudi menijo, da je mrtvi mož baje Pellegrini. Za sedaj so ugotovili le, da je umrl nekaj ur prej zaradi utopitve in tudi njegovo truplo so odpeljali v mrtvašnico, kjer je na razpolago sodnim oblastem. Policija nadaljuje preiskavo, da ugotovi točno identiteto moža in če gre za nesrečo ali za samomor.

—«»—

Med Briščiki in Općinami iztiril tovorni vlak

Snoči se je po Općinah razširila vest, da se je nedaleč od Briščikov iztiril vlak. Vest je bila sicer resnična, a na srečo človeških žrtev ni bilo. Le nekaj vagonov in električna lokomotiva je utrpelo več ali manj občutno škodo.

Na kraju nezgode, kjer so delavci še pozno v noč z varilnimi aparati skušali razbiti vagon spraviti s tira, smo izvedeli, da se je iztirilo nekaj vagonov zaradi nenadnega zloma ene osi. Kmalu po 21. uri je tovorni vlak vozil mimo Briščkov proti Općinam. Takoj za prehodom z zapornicami se je nekemu vagonu verjetno zlomila os, ki je med nadaljnjo vožnjo padla na tir. Vagon se je nagnil in se iztiril ter potegnil za seboj še naslednjega. Železničarji pravijo, da je prav v tistem trenutku z nasprotne strani privozil krajevni vlak Općine-Trst, ki ga sestavlja samo električni potni vlak. V njem je bilo le malo potnikov. Strojevodja je opazil, da na drugem tiru ni nekaj v redu, in je potegnil za zavoro, s čimer je preprečil hujšo nezgodo. Kljub temu pa je lokomotiva oplazila nagnjeni vagon in se nato ustavila.

Kasneje so prišli na kraj nezgode delavci in so začeli čistiti progo, da so lahko vzpostavili promet vsaj na enem tiru.

—«»—

Zaradi mokre ceste z avtomobilom v drevo

Izlet 32-letnega Uga Maccarinija in njegove žene Palmire iz Tržiča v Trst se je končal slabo zlasti za njun avto, ki je bil po nezgodi bolj podoben harmoniki kot vozilu.

Zakonca sta privozila verjetno s preveliko hitrostjo na ovinek na Miramarskem drevoredu v bližini Rojanskega trga. Cesta je bila mokra in tako je Maccarinijevo vozilo zaneslo na stran, pri čemer je s precejšnjo silo treščilo v drevo.

Pri tem sta se tudi zakonca poškodovala. Maccarinijeva sta se odpeljala z rešilnim avtom v bolnišnico, kjer so možu razkužili rano na levem kolenu in podplutbo na čelu. Tudi njegovi ženi Palmiri so nudili potrebno pomoč in jo nato odslovili, a ženska se je odpeljala domov z rešilnim avtom, ker ima doma otroka, ki ga mora dojiti. Zato je zanjo bolje, da se zdravi v tržiški bolnišnici, kamor so jo sprejeli zaradi verjetnih kostnih poškodb v kolenu s prognozo okrevanja v 30 ali 40 dneh.

—«»—

Boljunčan žrtev prometne nezgode

Sinoči ob 20. uri so sprejeli na I. kir. oddelek glavne bolnišnice 47-letnega Angela Pečenika iz Boljunca. Zdravniki so mu ugotovili precej hude poškodbe po obrazu in so ga sprejeli s pridržano prognozo, ker je bil nesrečnež ob prihodu v bolnišnico še vedno v nezavesti. Karabinerji iz Doline so izjavili, da je Pečeniga sinoči v Boljuncu povozil z motornim kolesom 18-letni G. Svara iz Ricmanj.

Cepljenje proti slinavki

Ministrstvo za zdravstvo je poslalo pokrajinskemu živinozdravniku 1600 doz cepiva, ki ga bodo v prihodnjih dneh uporabili za cepljenje goveje živine proti slinavki. Zlasti bodo cepili tisto živino, ki gre na pašo onstran meje. To cepljenje spada v okvir načrta za borbo proti tej nevarni bolezni goveda.

—«»—

NOCNA SLUŽBA LEKARN

Dr. Codermatz, Ul. Tor San Piero 2; De Colle, Ul. Revoltella 42; Depangher, Ul. San Giusto 1; Alla Madonna del mare, Largo Piave 2; Zanetti Testa d'oro, Ul. Mazzini 43; dr. Miani, Barkovlje; Nicoli, Skedenj.

LJUDSKA PROSVETA

Izvršni odbor Slovenske prosvetne zveze v Trstu bo imel svojo sejo danes, 20. t. m. na sedežu v Ul. Roma 15.

RAZNA ORKESTILA

Prosvetno društvo «Ivan Cankar» sprejema v torkih in četrtkih od 9. do 10. in od 15. do 16. ure vpisovanje otrok za balet, ki ga vodi Adrijan Viles. Istočasno sprejema vpisovanje fantkov in mladeničev za telovadbo pod vodstvom telovadnega učitelja Milana Babiča.

RADIO

PETEK, 20. marca 1959

RADIO TRST A

7.00 Jutranja glasba; 11.30 Brezobvezno, drobiž od vsepovsod; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Parada lahkih orkestrov; 13.30 Glasba po željah; 17.30 Plesna glasba; 18.00 Radijska univerza; 18.10 Hačaturjan: Koncert za violino in orkester; 18.45 Vokalni sekstet Ubald Vrabec; 19.00 Sirimo obzorja — Gradovi na Tržaškem; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.30 Operetna glasba; 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu; 21.20 Ciganski motivi; 21.40 Ansambel Gianni Safred; 22.00 Poslednji dnevi slovenskih književnikov — «Ivan Cankar»; 22.15 Koncert tenorista Janeza Lipuščka, pri klavirju Gojmir Demšar — na sporedu so samospevi Ravnika, Lajovica, Paučiča in Adamiča; 22.35 Orkester Armando Trovajoli; 23.00 Nočne melodije; 23.30 Glasba za lahko noč.

TRST

12.30 Tretja stran; 18.05 Franco Russo pri klavirju; 18.15 Odprta knjiga; 18.35 Večerni koncert — Carlo Pacchiori in njegov orkester; 19.15 Koncert komorne glasbe, 21.00 Simfonični koncert.

Iz sodnih dvoran

Odvetnikova spretnost ga je rešila kazni

Kazensko sodišče ga je obsodilo na 13 mesecev zapora, prizivno pa ga je oprostilo

49-letni Biagio Monteleone iz Ul. Carpison se mora zahvaliti spretnosti svojega zagovornika, če ga je sodišče oprostilo obtožb, zaradi katerih so ga oktobra lani obsodili na 13 mesecev zapora in na 5000 lir globe.

Mož je bil obtožen simulacije tatvine in prevare. Prijavili pa so ga karabinerji, katerim je Monteleone januarja 1956. leta ves razburjen izjavil, da mu je nekdo v filobusu št. 5 ukradel iz žepa plašča 300.000 lir.

Njegove izjave, ki so prišle vse v zapisnik, pa tedaj niso bile vedno enake. Stevilna protislovja so v preiskovalnih organih vzbudila sum, da gre le za simulacijo tatvine. Sicer je mož natančno obrazložil, kje je dobil denar, ki ga je na račun podjetja Fabbri pobiral pri raznih odjemalcih, vendar pa karabinerjev ni mogel prepričati, ker so ti ugotovili, da je bilo skoraj nemogoče ukrasti denar iz globokega žepa. Vsaj tako ne, da se mož ne bi pravočasno zavedel tatvine.

Med preiskavo so prišle na dan tudi druge stvari, in sicer, da je dobil od nekega moža 100.000 lir na račun pošiljke vina. Sicer je Monteleone tedaj pustil svoj avtomobil možu kot garancijo, a avto praktično še ni bil njegov, ker je bila na njem hipoteka za 450 tisoč lir.

Vse obtožbe je Monteleone tajil in jih zavračal, vendar pomagalo mu ni nič. Sedaj pa je s prizivom dosegel zadoščenje. Prizivni sodniki so ga namreč oprostili obtožbe simulacije zaradi pomanjkanja dokazov in obtožbe prevare, ker dejanje ne predstavlja kršitve zakona.

Preds. Rosano, tož. Maltese, zapisn. Petrocelli, obramba odv. Berton.

* * *

Čeprav 47-letni Mario Pitteri od Sv. M. M. Spodnje ni bil niti najmanj odgovoren za nezgodo, ki se je pripetila v prvih dneh marca 1956. leta v novem delu pristanišča, je moral vseeno pred sodnika pod obtožbo, da je povzročil 37-letnemu Vittoriju Jogni telesne poškodbe, zaradi katerih se je moral zdraviti dalj časa.

Edina krivda Pitterija je bila, da se je znašel z avtom v pristanišču v trenutku, ko je Jogna privozil z nasprotne strani s svojim motornim kolesom. Hitrost motociklista je je bila precejšnja in ker se je Jogna bal, da bo treščil v avto, je zavil na stran, pri čemer je oplazil kup desk in se nato zaletel v ustavljeni tovornik.

Da je obtožba nesmiselna, je sodnik takoj razumel, zaradi česar je tudi izrekel za Pitterija oprostilno razsodbo.

MARINO ZURL

ČAROVNIKOVA SMRT

Zakaj nas zanimajo podrobnosti njegove smrti?

Končno kaj ni vseeno, kako je sploh prišlo do tega, da je mladi človek, ki se je še pred kratkim kretal med nami, mrtev. Toda mi smo poklicani, da damo o tem svoje mnenje. Poklicani smo, da pojasnimo podrobnosti, o katerih ničesar ne vemo. Prav tako imamo ga podrobno analizirati in mu določiti vsak zadnji gib. Kajti on je končno pripadal nam. Mi smo, končno, bili v njem. Mi vsi: od prve mize ob vratih, do zadnjega naslonjača ob velikem ogledalu. In od kod si ni prišlek lasti pravico, očitati nam, ker smo nocoj vsi razburjeni. Mi moramo biti tekmi. Tudi to je naša pravica. Kdo je poklican, da bi nas obsojal.

Eva je o tem znala prvo verzijo.

Neda je o tem znala drugo verzijo.

Minjon je znala tretjo.

Obtajala pa je le ena zgodba, ki je mi sploh nismo vedeli in ki je morda ne bomo nikoli zvedeli.

Mi. To smo jaz, ti Eva, Neda, Minjon in morda Maja, ki tu poleg nas pije vermut. In ne le ti, pač pa vsi, kot sem bil rekel: od vrat, do ogledala. Mi vsi, ki smo vse od prve stolice, do zadnjega pepelnika potniki te ladje. Za okni te ladje pa teče življenje, ljudje po pločnikih in neki stari pometač. Ta kavarna potuje. Mi smo bili v njem, ker je on dolgo potoval z nami. Morda je bil prevelik širomašen in je že na prvi postaji moral opustiti to potovanje, to topotanje na mestu, ta izdolbeni trup.

Maja je naročila drugi vermut.

Zakaj nas zanimajo podrobnosti njegove smrti?

Bil je škilav in levo zenico je mogel premikati na vsa stran, ne da bi z desnim očesom trenil. To je znal lepo izpeljati. Po naključju je prišel, si snel klobuk in sedel k nam. In tedaj se je nasmehnil. Redko se je smejal. Ko pa se je nasmehnil, smo vedeli, da se bo nasmehnil na fin način. Njegov smeh je bil podoben otroškemu grčanju po joku.

— No, napravi! — je po navadi rekel Peter.

In on je grknil, si snel očala, nagubal čelo in nato se je njegova leva zenica začela sprehajati. In mi vsi smo dejali, da je to čudovito. Ko se je utrudil, se je zenica spet vrnila na svoje mesto in on je spet postal škilav. Nato je po navadi dahnil v očala in jih z rutico pozorno obrisal.

— Krasno, — je tedaj Neda tleskniła z rokami. Ona je vedno navduševal nad tem.

— To je kot nekakšna predstava, kaj ne? — in obrnila se je okrog sebe, da bi slišala za mnenje. Tudi mi smo vedeli, kako je z njo. Kadar je Škilavi prišel v kavarno, je Neda pripravila na predstavo: sedla je udobneje v naslonjač in čakala, da se on nasmehne. V času te mandrame v očesni duplini Škilavega, je ona ostala mirna, povsem mirna. Ko pa je on vsekrat obrvi, je ona tleskni vsekrat z rokami:

— Krasno, to je kot pri predstavi, kaj ne?

In mi smo nasproti njej kimali z glavo, da bi ne ostala sama.

On pa je bil zares siromašen: imel je podolgovat suhljat obraz, kratke trepalnice in užival je mamila. Bil je kompleten. Bil je, torej, bedni siromak. Vse smo o tem vedeli. Stanoval je na Mitki 32 v Dlakavi ulici, kjer je bil čarovnik. O tem je po navadi govoril s precejšnjim bahaštvom:

— Bil sem čarovnik.

On je, recimo, šel v vas Kruševica ali Kružanj in tam dal objaviti:

— Prišel sem, jaz, čarovnik!

Ljudje so se zbrali, nato pa je on začel s svojo točko. Hipnotiziral je.

— Hipnoza in sugestija — prav tako je rekel.

Bil je v glavnem čudak. Ko pa smo mi znali ceniti. Na naš račun je on popil kozarec žganja in pokadil nekaj cigaret.

Danes popoldne je stopil v kavarno Jure in rekel:

— Umrl je.

Hitro smo spraševali, kdo je umrl. Takoj smo vedeli, da je on. Kajti kdo drug bi mogel oditi od nas tako nenavadno kot on, čarovnik...

— Umoril se je — je nekdo po polurnem razmišljanju dejal.

Nihče ni bil presenečen. Kot je on znal lepo izpeljati. Kot ono z levim očesom.

Je pred tem tudi grčal?

Ne. Najprej je bil v kavarni. Točno ob 21. uri je sedel v kotu pri oknu in se naročil kot vsak dan: kot bi nekdo. Ob 21.30 so ga videli na ulici poleg ure. Nekam preveč je mahal z rokami in mudilo se mu je. To ni nič nenavadnega. Vsi uživalci mamil so takšni, ko jim primanjkuje sape, ko morajo ampulam naproti...

Stopil je v Dlakavo ulico in se tu izgubil. Nato je odprl vrata svoje sobe in sedel na posteljo. Ob 22.15 je s postelje opazil zavojček z mamili, ki bi ga bil moral odnesti svojemu prijatelju. Odprl je zavojček, vzel ampulo in odlomil vršiček. Iz omarice je potegnil injekcijo in jo napolnil. Nato je konico igle svnil v mišico.

— Pet injekcij? Ti si blazen! — je rekel Jure, — Moral jih je vzeti več.

Tega ni vedel nihče določiti. Sicer pa je to sploh važno? Mi smo vedeli, da je čarovniku nenadoma nekaj šinilo in da je začel potiskati iglo vase.

Opoldne so ga našli mrtvega v postelji.

Danes pa leži tam v mrtvašnici Mirnega gaja.

To je bilo vse.

— Strašno! — reče Eva in se zlomi. — Dovolj! Ne pripovedujte več, želodec me boli.

Začelo se je mrmranje. Vsi smo pripognili glave k mizam in pripovedovali in potovali.

In nato se je nenadoma zgodilo tole: Maja je vzela papirnat ovojček s slamice za vermut in začela nekaj delati. Zvijala je papir.

— Nisi tega nikoli videl? — me vpraša.

— Ne — sem odgovoril.

— To je vendar enostavno. Vidiš...

Z zvijanjem papirja je napravila možička.

— Kot kaka skulptura, kaj ne?

Soglašal sem, ker je bil lik prav tak. Imel je roke, noge, glavo, vrat, trup: bil je človek nasploh, prava podoba človeka.

— Sedaj boš videl — sedaj... — je rekla in ob tem pomočila slamico v vermut. Vršiček slamice je nekajkrat prenesla na papirnatega možica. Papir je vpijal tekočino in se zato odmotaval. Lik se je začel vrteti in se na koncu umiril.

— Sijajno! — je vzkliknila Milica. Ubila si ga! Krčil se je, kaj ne, lomil?

Nato je to počela Milica. Toda ona ni znala tega tako lepo izvesti kot Maja. Maja je ubijala metodično. Z gotovimi potezami. Ona je najprej dala kapljico vermuta na glavo. Medtem ko se je glava počasi odvijala in klalo, je drugo kapljico takoj postavila v korak. Nato se je vrnila k trebuhu in tako je uspe, da se roke in noge začnó napenjati in telo se vrti. Ramena pokajo, ko pa pogodi v korak, se človek naglo obrača okoli sebe. Na koncu se noge le malo tresejo in možic se umiri.

Obe sta naročili še po en vermut in nadaljevali z delanjem ljudi.

— To je ženska — reče Milica.

— Glej! Glej, kako se krči! — vzklikne Maja.

— Moj bolje umira, bolj strastno!

— Glej, sedaj se dviga! Joj, strah me je!

Nekaj jih je ležalo na mizi in se krčilo, vtem ko sta oni s spretnimi gibi dodajali kapljice. Utrudili sta se. Šest belih mrličev je ležalo na mizi. Oni sta jih dvigali s slamicami in jih zlagali na podstavek.

Maja je napravila še enega.

— Nariši mu oči, — predlaga Milica.

— Krasno! Bo pravi človek! — se navduši ona in vzame nalivno pero. In človek je dobil oči, obrvi, nos, usta, ušesa. Narisali sta mu tudi srajco, kravato, plašč, hlače, čevlje. Bil je popoln.

— Natakni mu očala.

Maja mu nariše očala.

— Ta je pa moj. Jaz ga bom ubila — reče in dvigne slamico.

Milica ji doda čašo.

Maja pogodi glavo, nato korak in se vrne k trebuhu. Pokali so gumbi in plašč in srajca se je razprla, razpolovila se mu je kravata, hlače so odkrile golo telo, čevlji pa se razčetverili. Ko se je obrnil okoli sebe in tresel z rokami, sem mu gledal v obraz. Očala so se razpočila, lasje so se začeli širiti in v tem trenutku sem ga spoznal. Njegove oči so bile nenaravno velike.

— To je vendar on!

— Kdo on? — so vprašale.

— On, čarovnik Glejga, umira.

Bilo je pozno. Njegove oči so razpokale in črnilo se je razlilo. Telo je postajalo plavo, prepojeno z vermutom.

One so zaprepaščene gledale v razpadlo telo. Desna roka se je krčila, kot bi grozila. Nato je padla. Vstale so.

Odšel sem. Od tedaj nisem nikoli več sedel v njih družbo. Zares, nista smeli umoriti čarovnika.

Znani bivši kolovodja ameriških gangsterjev Lucky Luciano, ki so ga ameriške oblasti izgnale v Italijo, čaka zadovoljen pred sodno palačo v Palmi v Kalabriji, kjer sodijo njegovega nasprotnika Francesca Scibilia

NOV FINANČNI ŠKANDAL V MILANU

Stečaj zlatarja in «živinorejca» s primanjkljajem treh milijard

Milančani imenujejo ta škandal «novi primer Giuffrè», toda primerjava ne drži, ker so bili to pot opeharjeni razni finančni mogotci in ne ubogi kmetje

V Milanu je nastal velik finančni škandal, ki so ga takoj krstili za nov «primer Giuffre», čeprav ta vzdevek v tem primeru ni prikladen, kaj ti opeharjeni niso ubogi kmetje in spolovinarji v Emiliji, marveč bogati industrijci, bankirji in celo politiki.

V soboto, 14. marca je milanski sodnik na zahtevo javnega tožilca proglasil stečaj družbe Romolo Grassi, ki ima nad 3 milijarde lir primanjkljaja. Proglasitev stečaja so zahtevali manjši upniki, kajti veliki upniki so storili vse, da bi stvar zamašili. Tako je prišlo na dan, da je zlatar Romolo Grassi dolžan znanemu monopolističnemu industrijcu Falcku 120 milijonov lir, zlatarju Albertu Belluschiju 486 milijonov, banki «Unione» 205 milijonov, hčerki umrlega velekapitalista Bianchija 70 milijonov itd. Med upniki pa je tudi predsednik senata Merzagora, kateremu je Grassi dolžan 35 milijonov. Seveda je ob tej vesti nastal v vseh milanskih finančnih krogih velik preplah. Pri tem je zanimivo, da so skušali «neodvisni» časopisi vest čim kasneje objaviti, potem pa so jo skrili med nevažne vesti.

«Corriere della Sera» je objavil vest šele po dveh dneh v nedeljo 15. marca, «Giorno» pa jo je objavil med mestno kroniko pod zelo nejasnim naslovom.

Med drugim so ugotovili, da je Grassi podpisal za 400 milijonov lir čekov brez kritja. Mož je seveda izginil in so proti njemu izdali zaporno povelje, tako da ga Interpol išče v inozemstvu.

Romolo Grassi je star 45 let in je poln energije ter prikupnega značaja, tako da je povsod zbujal zaupanje. Ukvarjal se je predvsem s trgovino draguljev in zlata, toda njegova glavna dejavnost je bila drugačna. Izposojal si je denar na visoke obresti, nekateri pravijo, po 10 odstotkov na mesec, in sicer za neke njegove tajne posle, o katerih pa se je že nekaj zvedelo. Poleg svojih običajnih poslov pa je imel še svoje posebno veselje, čemur pravijo dandanes «hobby». Na deželi pri San Colombanu sul Lambro je imel namreč vzorno posestvo, kjer je redil izbrano pasmo holandskih krav. Omenjeni «neodvisni» listi so ravno ta njegov «hobby» izkoristili, češ da ga je spravila na boben reja krav. Nedvomno je bil na svojem posestvu zelo širokosrčen, tako da so bili vsi njegovi kmečki delavci zadovoljni z njim. Toda zaradi tega ne bi bil propadel.

Posestvo obsega 60 ha, nedaleč pa ima Grassi še okrog 120 ha pašnikov in travnikov, kjer kosijo travo za krmo. Komaj travo pokosijo, jo v posebnih sušilnicah le delno osušijo, da potem ne gnije, in jo dajo v silose. Na posestvu je deset traktorjev; nameščen je na njem tudi posebni kemik, ki vedno pregleduje mleko, živinozdravnik pa vsako jutro pregleda krave. Molzni stroji so popolnoma avtomatični. Mleko mehanično izsesavajo iz vimen in se pretaka po podzemskih ceveh naravnost v zaprte posode.

Romolo Grassi se je navdušil nenadoma za kmetijstvo in živinorejo pred nekaj leti, ko se je poročil s hčerko nekega malega posestnika v San Colombanu. Pred petimi leti pa je zgradil dva velika racionalna hleva za prvih 80 krav, ki jih je kupil na Holandskem. Bili sta to dve veliki lopi s premakljivim postrešjem, ki so ga poleti odstranjevali za prezračevanje. Podnevi pa so se krave pasle na posestvu, ki je okoli in okoli ograjeno. Grassi je nekaj časa živel tudi na posestvu in je vstajal že ob 5. uri zjutraj, hodil na polje in šele potem odpotoval v Milan. Posestvo je sicer bilo pasivno, toda za to se mož ni zmenil. Često pa je izginil za krajšo ali daljšo dobo.

Njegovo posestvo so hodili obiskovat tudi ministri in ga je pohvalil tudi minister Medici, ki je bil njegov gost pred tremi meseci. Njegovi prijatelji pa so bili tudi Colombo, Pella, Merzagora in drugi.

Minister Medici je dal sedaj v zvezi s tem tudi izjavo, v kateri pravi, da je šel pogledat Grassijevo posestvo zaradi vzorne živinoreje.

Toda čeprav je Grassijeva dejavnost do sedaj še prikrita, se je vendarle zvedelo, da je imel nad polovico delnic dveh delniških družb za bonifikacijo doline Comacchio v Emiliji, ki sta lastnici okrog 7.000 ha močvirnatega zemljišča, ki čaka že od leta 1930 na izsuševalna in izboljševalna dela. Ta zemljišča so sedaj vredna nad dve milijardi lir in Grassi je ravno upal, da bo dosegel spričo svojih številnih prijateljstev med političnimi možmi intervencijo vlade, da se prične bonifikacija. Ravno v tem grmu pa tiči zajec. Minister Medici je namreč tudi izjavil, da ga je hodil zlatar Grassi obiskovat v Rim zato, da bi mu dajal strokovne nasvete za njegovo vzorno posestvo. V levičarskih časopisih pa menijo, da je R. Grassi hodil v Rim zato, da bi dosegel od vlade čimprejšnji začetek izsuševalnih del v Comacchiu. Od teh del si je namreč obetal okrog 2 milijardi lir dobička. Od tod morda tudi velike naložbe in krediti, ki so jih dajali Grassiju industrijci in bankirji, ki so znani po svoji previdnosti in poslovnem čutu in ki so prav gotovo morali z Grassijem že mnogo zaslužiti. Mož se je namreč ukvarjal tudi z drugimi, do sedaj še neznanimi kupčijami in posli, saj je često potoval v Indijo, Kanado, na Holandsko itd. Kapitalisti, ki so mu posojali na visoke obresti denar, pač niso bili naivni emilijanski kmetje, ki bi se dali prepričati od raznih podeželskih kuratov in menihov, naj posojajo denar za «verigo sv. Antona».

Vsa stvar pa se je sedaj še bolj zapletla, ker je župan občine Comacchio izjavil, da omenjeni družbi sploh nista lastnici teh zemljišč, ki da so občinska. V tem primeru bi bila sleparija še večja.

V Milanu se tudi govori, da so njegovi sedanji upniki zaslužili z njim nad milijardo in pol lir. Kot smo že omenili, so hoteli največji upniki tudi vso stvar prikriti, čeprav bi sedaj s tem mnogo zgubili. Razni Falcki in Bianchiji namreč niso marali javnega hrupa in so se tudi bali posega davčnih organov. V seznamu ljudi, katerim je Grassi dolžnik in katerega je sam sestavil pred svojim odhodom iz Milana, je namreč zapopadena vsa italijanska vodilna plast, katere interesi so osredotočeni v Milanu. Vedeti je namreč treba, da so se v Lombardiji in zlasti v Milanu zbrale ogromne vsote prikritega kapitala, katerega lastniki storijo vse, da ne bi pritegnili nanj pozornosti davčnih oblasti. Med leti 1948 in 1956 so ta denar vlagali v gradbeno dejavnost in pri tem ogromno zaslužili, toda sedaj je nastala že kriza in na tisoče razkošnih stanovanj je praznih, medtem ko ljudskih stanovanj primanjkuje. Tako je tudi ta veliki škandal pokazal kako gnila je italijanska vrhnja gospodarska in finančna plast

ZAKAJ JE FRANCOSKA VLADA ZAPLENILA «EXPRESS»

Intervju z alžirskim borcem dokaz poloma francoske politike v Alžiru

Major alžirske osvobodilne vojske Si Azzedin je seznanil dopisnika «Expressa» z vsebino svojih razgovorov z gen. Massujem in drugimi poveljniki, kar je razkačilo francoske desničarje in vlado

Pretekli teden je francoska vlada zaplenila znani opozicijski radikalni list «Express», ker je objavil intervju svojega novinarja Jeana Daniela s poveljnikom alžirskih borcev majorjem Si Azzedinom. Gre za doživljaje mladega borca, ki kažejo, da je De Gaullova ponudba borcem za pomiritev v Alžiriji popolnoma zgrešena. Novinar je napisal v članku med drugim:

Stopim v urad Narodnoosvobodilne fronte v Tunisu in naletim na Si Azzedina. Sem nekoliko osupel, kajti junak toliko izrednih dogodivščin je podoben stotinam alžirskih mladeničev, ki so zaposleni v delavnicah ali v frizerskih salonih. V Alžiru so v modi brkice in Azzedinu zelo pristajajo.

Po zunanjem telesnem videzu je Azzedin povprečen mladenič in si ga laže predstavljam v kaki plesni dvorani kot pa neustrašnega revolucionarja. Opazim, da ne more pregibati leve noge. On je sledil mojemu pogledu, se nasmehnil in skromno rekel: «Bil sem ranjen 13-krat. Petkrat so mislili, da sem mrtev, prestal sem šest operacij.» Vprašal sem ga, ali imajo kaj kirurgov. Odgovoril mi je, da so ga operirali medicinci. Pri tem je pokazal koleno in stegno, iz katerega še niso potegnili vseh krogel. Potem je začel pripovedovati:

Rodil sem se v Bougie 8. avgusta 1934 ter sem ostal sirota s tremi leti. Imam tri brate in sestro. Delal sem kot težak v električni centrali v Boni in zaslužil 18.000 frankov na mesec. Nisem se ukvarjal s politiko. Leta 1948 so aretirali enega mojega brata, ostala dva, ki sta šla pogledat, kako je z njim, so tudi zaprli. Ko sem šel nato poizvedovat po svojih treh bratih jaz, so me poslali proč, ker sem bil star šele 14 let in so mi rekli, da je bolje, da se za take stvari ne brigam. Spominjam se 2. novembra 1954 (začetek alžirske revolucije). Tedaj se je govorilo samo o malem številu banditov in morilcev, ki so se upirali v pokrajini Aures. Rekli so tudi, da gre za komuniste.

V začetku sem verjel to tudi jaz, potem pa sem storil vse, da bi zvedel resnico. 6. marca 1955 so me sprejeli v tajno organizacijo. Imel sem nalogo, da sem vzdrževal zveze in zbiral informacije. Do 31. junija 1955 sem zbiral tudi prispevke. Tistega dne sem tudi napravil svoj prvi atentat.

V delavnici Maison Carée, v kateri sem bil zaposlen, nas je ravnatelj nekega dne zbral in nam rekel, da smo strahopetci. Rekel nam je: Narodnoosvobodilna fronta vam prepoveduje kajenje, obiskovanje kavarn in kina. In vi ubogate kot strahopetci. Niste možje. Zahtevam, da od danes naprej kadite.

Jaz sem bil odgovoren za politično delo v delavnici. Zvedel sem, da nas je muslimanski nočni čuvaj ovajal. Organizacija mi je ukazala, naj ga ubijem. Prvič sem moral ubiti človeka. Zadušil sem stražnika, toda še prej je kričal, tako da je neka patrulja proti meni streljala in me ranila v mečo; kljub temu mi je uspelo, da sem zbežal. Do 14. julija 1956 sem ostal med borci v Palestru in bil drugič ranjen. Od 8. do 14. julija je bila v pokrajini Blidi čistka, ki se je udeležilo 28 tisoč vojakov. Takrat sem bil podoficir in vsi borci, ki sem jim poveljeval, so bili ubiti. Mene so ranile tri krogle in spominjam se, kako je neki vojak rekel: «Tega bomo zdravili in ga bomo iztisnili kot citrono». Res so me zdravili, nato pa zaslišali. Pri tem sem pripovedoval eno veliko laž z nekaterimi resničnimi podrobnostmi, ki so jih lahko kontrolirali. Verjeli so mi in me vtaknili v zapor v Tablatu. 13. oktobra 1956 sem skupno s štirimi drugimi mladeniči ubil jetniškega stražnika. Sežgali smo arhive in zbežali. Bil sem imenovan za podporočnika in od tedaj sem bil vedno v akciji.

V dveh mesecih sem organiziral pet zased, zaplenil mnogo orožja, pri čemer je bil lahko ranjen samo en borec. Kmalu zatem so me imenovali v «področno poveljstvo», maja 1958 pa sem postal major. 17. novembra 1958 so me aretirali. Trije generali so sklenili, da nas likvidirajo, in sicer generali Massu, Faure in De Maisonrouge. Začeli so z velikansko vojno operacijo s 30.000 možmi, letali, helikopterji, topništvom in padalci, da bi očistili področje med Palestrom, Ain Bessefom in Bou Zegzo. Nekega naših obveščevalcev so ujeli in takoj sem premestil svojo skupino drugam. Na ta način lahko ujetniki govorijo resnico, ne da bi izdajali. Naš obveščevalec je bil tako pogumen, da ni povedal resnice. Po izrednem naključju pa je dal lažno informacijo, ki je bila resnična. Ujeli so nas na kraju, ki ga ni mogel obveščevalec na noben način poznati.

Bil sem še enkrat močno ranjen v roko in nogo in si zaželel smrti. V jamo, v katero smo se zatekli, so vrgli solzilne bombe, ker so nas hoteli ujeti žive. Ne spominjam se, kaj se je zgodilo potem. Zbudil sem se v neki vojaški francoski bolnišnici in tedaj so me neprestano obiskovali kapetani, polkovniki in generali. Spominjam se, da mi je neki francoski major rekel: «Ali si ti poveljeval v Bou Zegzi 3. avgusta 1957? No, čestitam ti, stari moj, dobro si delal.»

Drugi niso bili tako velikodušni. Potem sem videl generala Massuja. Tudi on mi je govoril takoj o bitki pri Bou Zegzi in mi rekel: «Torej si me ti Azzedin prisilil zapisati v mojo vojaško knjižico edini poraz moje kariere.»

Zdravili so me dobro in nič mi ni primanjkovalo. General Massu mi je dolgo govoril o miru in rekel, da so borbe prenehale, da so nas naši voditelji v inozemstvu izdali in da je prišla ura sprave. Nekega dne me je obiskal kapetan Marion. Rekel mi je, da so vsi drugi skušali dobiti od mene kakšne informacije, njega pa naj samo poslušam. Rekel mi je, da mi zaupa in mi je predlagal, da me osvobodi, če bi sprejel njegove pogoje. Vrnil bi se k borcem ter skušal prepričati svoje poveljnike, naj položijo orožje. Sporočil bi jim obljube francoskih generalov, da jim dajo vilo, avto s šoferjem, stalno plačo in odgovorne službe v upravi. Premišljal sem vso noč in prišel do sklepa, da moram storiti vse, da se pridružim borcem. Spomnil sem se na frazo generala De Gaulla, ki je rekel: «Razumem vas.» To frazo sem ponovil kapetanu Marionu in mu rekel, da sprejmem njegove pogoje.

Deset minut kasneje me je prišel obiskat general Massu in me nazval «sin moj», odčepil steklenico šampanjca in mi ponudil tudi sadni sok. Preden sem odpotoval, me je kapetan Marion spremil k svoji teti.

Odšel sem k borcem in jim povedal vse, kar se mi je pripetilo. Rekli so mi, da naj dam Francozom vsaj eno informacijo in se hlirim, da delam zanje. Vrnil sem se v Alžir ter rekel kapetanu Marionu in generalu Massuju, da nisem videl svojega polkovnika, da pa neki drug poveljnik pristaja na predloge Francozov. General Massu mi je rekel: «To je dovolj za začetek in bo največji uspeh moje akcije v Alžiru».

Posrečilo se mi je zvedeti, kakšne informacije dobivajo Francozi o nas in kdo jih daje. Preden sem se vrnil med borce, sem omogočil tudi pošiljko živeža in zdravil borcem. Med mojim bivanjem v Alžiru me je general Massu vprašal, če bi hotel dati ukaz, da se na mojem odseku nehajo vojaške operacije. Odgovoril sem mu, da ne in tedaj mi je rekel: «Stori kar hočeš, jaz bom vsekakor vojaške operacije ustavil.» In res so Francozi s svoje strani prenehali za dva tedna vse boje. Vrnil sem se in se stavil na raznolago svojim voditeljem, ki so me pred nekaj dnevi poklicali v Tunis.

Iz intervjuja je torej razvidno, da je vsa politika «krajevnih premirij,» «popuščanja» in «miru pogumnih» zgrešena. Francoska vlada in glavni stan v Alžiru pa voditi še naprej tako politiko. Ravno zato je članek, ki je pokazal nesmiselnost take politike, tako hudo razburil francosko vlado.

Ravnateljica glasbene šole iz Ljubljane tov. Udovčeva se po nastopu v Avditoriju zahvaljuje občinstvu in Glasbeni Matici za topli sprejem

Razvoj «afere Lacaze»

«Afera Lacaze» se še vedno razvija. Jean Paul Guillaume je sklenil, da bo nastopil v vlogi civilne stranke proti dr. Mauriceu Lacouru, ki so ga pretekli petek zaprli v zapor Sante pod obtožbo poskusa umora. Paulov odvetnik je izjavil, da se bo njegov varovanec uprl zahtevi, da se Lacour spusti na svobodo. Do sedaj se je Paul proglasil za zasebno stranko samo proti Jeanu Lacazu, bratu njegove krušne matere.

V sodnih krogih pa se vprašujejo, kakšen pomen je treba pripisati Lacourovemu početju, ki je leta 1957 vzel iz neke sirotišnice dekletce modrih oči, ki naj bi jo Dominique Lacaze - Walter pohčerila. Po dveh tednih je namreč Dominique deklico vrnila. Lani pa naj bi dr. Lacour prosil nekega Nemca, naj bi mu preskrbel podobno deklico ter mu je tudi dal predujem 350.000 frankov. Ko pa je Nemec zvedel, česa Lacoura dolžijo, je vrnil denar. Iz vsega tega sklepajo, da sta hotela Lacour in Dominique Lacaze - Walter Paula vsaj razdediniti. Če bi deklico pohčerili, bi ji pritikalo polovico ogromnega premoženja, ki ga cenijo na 50 milijard frankov. Seveda gre samo za domneve.

Proslava obletnice madžarske revolucije

Ob 40. obletnici proslave madžarske «sovjetske republike» bodo počastili tudi spomin madžarskega revolucionarja Bela Kuna, ki je bil likviduan za Stalinovih čistk. Bela Kuna so rehabilitirali za časa destalinizacije, toda tokrat ga prvič uradno proslavljajo in nazivajo z junakom.

V Budimpešto je prišla Bela Kunova vdova z otroki in pričakujejo, da se bodo udeležili proslav z odkritjem plošče in z uprizoritvijo drame «Mavrica», v kateri je Bela Kun glavna osebnost.

Petrolej v Libiji

Neki zastopnik petrolejske družbe «Shell Oil Co» je izjavil, da so naleteli na petrolej v Bir Tlacsinu, kakih 260 kilometrov od Tripolisa v Libiji. Dejal pa je, da je še preuranjeno izračunati obsežnost ležišča, toda dosedanje raziskavanje je pokazalo, da bi dali vrelci lahko do tisoč sodov petroleja na dan.

— *Ne razburjaj se. Se le igra...*

HOROSKOP ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Primerno ozračje za sklepanje pogodb ali za pomirjanje starih sporov. Prevzemite nase vso odgovornost.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Zadovoljni boste, ker ste se zaupali zaupanja vredni osebi. Ne zanemarjajte svojih, niti svojega zdravja.

DVOJCKA (od 21. 5. do 22. 6.) Ne računajte preveč s tujimi in nezainteresiranimi ljudmi, pač pa oprite se le na lastne sile. Pazite na zdravje.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Okrepite stike in čustvene vezi do določene osebe, ker se bo sicer prijateljstvo omajalo. Škoda bi ga bilo.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Sodobnost ne pomeni, da se moramo otresti vsega starega. Pozitivne navade ohranimo. To velja posebno za vas.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Možna rešitev nekega starega vprašanja. Izogibajte se prežolčnih diskusij in ne bodite tako naivni.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Okoliščine kažejo, da bi tokrat vaši načrti mogli uspeti. Kaže se napredovanje vašega položaja.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Sodelavci vam bodo skušali pomagati kar bo v njihovih močeh. Če ne bo uspelo vse, boste sami krivi.

STRELEC (od 23 11 do 20. 12.) Zaupanje, ki ga imate v samega sebe, vam bo pomagalo prebroditi tudi težave, ki jim sicer bi ne bili kos. Zdravje odlično.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Svojo trdno voljo uveljavite, toda ne nasproti drugim, pač pa nasproti sebi. Zdravje ni kar tako, poslušajte one, ki vedo več kot vi.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Marsikaj bo šlo po vodi. Predvsem vaše poslovne zadeve, ki ste jih zanemarili. Trenutna utrujenost prehodnega značaja.

RIBI (od 20. 2 do 20. 3.) Le dobro izbrana poteza vas lahko izmaže iz zapletene situacije, v katero ste po nemarnosti zabredli. Z zdravjem bodite kar zadovoljni, ker včasih le pretiravate z napori.

Goriško-beneški dnevnik

Sporočilo ministra za javna dela Tognija

Odobren prispevek 4,4 milijona lir za elektrifikacijo doberdobskih zaselkov

Uspešno prizadevanje občinskih predstavnikov - V poštev pridejo zaselki v Dolu, Sabriči in Komarji

V zadnjem času smo v našem listu večkrat pisali o prizadevanjih občinskih predstavnikov doberdobske občine, predvsem pa njenega župana Andreja Jarca, da bi oblasti spoznale, kako potrebna je elektrifikacija še preostalih vasi v občini, kjer si prebivalci še vedno svetijo s petrolejkami, čeprav stanujejo ob državni cesti in v neposredni bližini električnih daljnovodov. Občinski predstavniki so se svoj čas pogodili za elektrifikacijo teh vasi z družbo Selveg, ki je napravila načrt. Manjkalo pa je najvažnejše, in sicer denar, ki bi ga morala dati država, ker so občinski dohodki preskromni, da bi lahko z njimi krili stroške za tako obsežno javno delo.

Občinski voditelji so se obrnili na prefekta dr. Nitrija, ki je takoj pokazal popolno razumevanje za načrte občinskih mož. Tudi senator inž. Solari je med svojim nedavnim obiskom v Doberdobu ugotovil nujnost elektrifikacije in zagotovil svojo pomoč.

Po vsem tem je minister za javna dela Togni te dni sporočil v Gorico, da je odobril doberdobski občini izplačilo prispevka v znesku 4.431.000 lir na podlagi zakona št. 589 za elektrifikacijo zaselkov v Dolu, Sabličev in Komarjev.

Doberdobski občinski predstavniki so vest sprejeli z zadovoljstvom, saj je to sad njihovega dolgoletnega nesebičnega prizadevanja, da bi imeli vsi občani električno v hiši. Se bolj pa so z vestjo zadovoljni prebivalci teh vasi, ker vidijo, da se je uspešno zaključila birokratska pot prošnje iz Benetk do Rima.

—«»—

Slabo praznovanje sv. Jožefa

Sovodenjci v Petovljah

Praznovanje sv. Jožefa na Goriškem nima posebne tradicije. V bližnji okolici ni nobene vasi, kjer bi bil ta praznik udomačen. Izjema so edino Petovlje pri Sovodnjah, ki si jih Sovodenjci vsako leto izberejo za cilj svojega popoldanskega izleta. Tudi letos so se nekateri Sovodenjci odpravili v to vas na slavljenje patrona, toda vreme, ki ni bilo najbolj pogodu, jim je zabavo nekoliko pokvarilo.

Meščani so se pripravljali na izlete v Brda, kjer so se razcvetele breskve, vendar jih je pršenje, ki je pomalem ves dan nagajalo, pridržalo doma. Zato pa so bile toliko bolj polne kavarne in kino dvorane.

—«»—

Asfaltirali bodo parkirni prostor na gradu

V skladu s sklepom občinskega odbora, ki ga je odobril občinski svet, so razpisali dražbo za oddajo gradbenih del na gradu; občina je namreč sklenila asfaltirati parkirni prostor. Te dni je bila na županstvu dražba, na kateri je ponudil največje znižanje (0.50 odstotka) gradbenik Ernesto Makuc. Delo bo stalo 1.850.000 lir. Te dni je bila še ena dražba: županstvo je oddalo gradbenemu podjetju Pietro Pettarin ureditev občinskega poslopja v Ul. Mazzini 7, kjer je sedež občinskih stražnikov in zdravstvenih uradov. Za zapirala in ureditev dohoda je sklenila potrošiti 703.000 lir. Na to ceno je Pettarin ponudil 8-odstotno znižanje.

—«»—

Konferenca glede prijave neposrednih dohodkov

Zveza trgovcev goriške pokrajine sporoča vsem članom, da bo danes 20. marca ob 20. uri v dvorani Petrarce konferenca, na kateri bo govornik finančne intendance govoril o enotni prijavi neposrednih davkov. Konferenca se organizira z namenom, da se davkoplačevalcem olajša izpolnitv obrazcev.

—«»—

Proračun za leto 1959 na prihodnji seji

Na prihodnji seji goriškega občinskega sveta, ki bo v sredo 25. marca ob 18. uri bodo razpravljali o proračunu za leto 1959.

—«»—

Filmi na Trgu C. Battisti za pešce in vozače

Danes zvečer ob 19. uri bodo predvajali na Trgu Cesare Battisti v Gorici dokumentarne filme, s katerimi bodo pešce in vozače seznanili, kako naj se obnašajo, kadar so na cesti. Vsi so vabljeni, da si filme ogledajo.

—«»—

Najdeni predmeti

Poveljstvu mestnih stražnikov v Ul. Mazzini so pošteni najditelji izročili v varstvo sledeče predmete, da jih izročijo zakonitim lastnikom: žensko uro in štiri ključe za ključavnico «Yale». Kdor lahko dokaže, da so ti predmeti njegova last, naj se zglasi na policiji.

—«»—

Kos marmora se je odtrgal

Predvčerajšnjim zjutraj se je z velikim truščem odtrgal od terase Katoliške banke v Ul. Boccaccio večji kos marmora, ki obdaja teraso v prvem nadstropju. Marmor je padel na pločnik tik nekega motorja in se povsem zdrobil. Na srečo v tistem trenutku ni bilo na kraju dogodka nobenega človeka in zato tudi ni bilo žrtev. Vse drugače pa bi se stvar iztekla, če bi se marmor odtrgal takrat, ko je v okolici poslopja vse polno ljudi iz Jugoslavije, ki se zelo radi zadržujejo okoli pokritega trga. Če lastniki še niso pregledali preostalega marmora okoli terase, naj to hitro storijo, da preprečijo kakšno nesrečo.

—«»—

Nesrečno godovanje

Včeraj se je prevrnil z motociklom v Placuti 19-letni pleskar Giuseppe Colella iz Ul. Italo Brass 34. Po nepotrjenih vesteh se je zaletel v pločnik, ker mu je zdrsnilo. Pretresel si je možgane, zlomil levi gleženj ter se potolkel tudi po desni roki. Z rešilnim avtom so ga odpeljali v bolnišnico BP, kjer so ga pridržali na zdravljenju. Zdravil se bo 30 dni.

Kino v Gorici

VERDI. 15.30: «Totò, Eva in prepovedani čopič», Totò Abbe Lane.

CORSO. 15.30: «Nevihta» italijansko - jugoslovanski koprodukcijski film, Silvana Mangano, Van Keflin, v barvah. Zadnja predstava ob 22. uri.

VITTORIA. 17.00: «Vrtoglavica», G. Kelly, N. Wood.

CENTRALE. 17.15: «Sigfrid», S. Fischer in I. Ochini, cinemascope v barvah.

MODERNO. 17.00: «Umetniki in modeli».

—«»—

DEZURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Urbani e Albanese, Korzo Italia 33, tel. 24-43.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja 14 stopinj ob 13. uri, najnižja 6 stopinj ob 5.45. Vlage 85 odstotkov.

Diletanti na stadionu «Flaminio»

Italija - Nizozemska 1:0

Strelec edinega gola je bil v 7' prvega polčasa Caincianaini

RIM, 19. — Prvi nastop italijanske diletantske nogometne reprezentance je bil uspešen. Pred razmeroma maloštevilnimi gledalci na novem stadionu «Flaminio» so premagali nizozemske diletante z rezultatom 1:0 (1:0).

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah:

Italija: Recchia; Penzo, Barbacci; Giuberti, Caramanna, Matalone; Ore, Aldi, Bergallo, Bassi, Ciancianaini.

Nizozemska: Koers; Van Bruggen, Claus; Wooning, Van Ierlandt, Clavan; Sljikhis, Van Schijndel, Ten Hoppen, Frederiks, De Kleermaeker.

V drugem polčasu je Bettini zamenjal Aldija, pri gostih pa Van Dolder Slijkhisa.

Po dveh izmeničnih napadih je Italija prešla v vodstvo že v 7'. Desno krilo Ore je lepo centriral. Zmedo v obrambi je izkoristil Ciancianaini, ki je prehitel vratarja gostov in poslal žogo v spodnji levi kot vrat. V 9' so imeli Italijani spet lepo priložnost za gol. Srednji napadalec Bergallo je preigral celo vratarja, toda v gneči se je obramba gostov rešila.

V naslednjih minutah je bila igra v glavnem uravnovešena in oba vratarja sta imela precej priložnosti za učinkovite intervencije. V 24' bi gostje lahko izenačili, toda desno krilo Sljikhis ni izkoristil ugodnega predložka Kleermaekerja. Nizozemci so bili nevarni tudi v 27' in 29' in nato še pred koncem polčasa, vendar pa se rezultat ni spremenil.

Italijani so bili v tem delu igre hitrejši, Nizozemci pa bolj homogeni, vendar prepočasni.

Prvi napad v drugem polčasu so izvedli Italijani že v 2', toda Ore je streljal slabo. Takoj nato je moral Recchia v plavalnem skoku prestreči žogo, ki jo je v paraboli streljal Van Dolder. V 9' je francoski sodnik spregledal prekršek branilca gostov z roko v kazenskem prostoru, potem pa je po nevarnem protinapadu Nizozemcev vratar Recchia odbil žogo v kot.

V 20' je branilec Koers odbil v kot zaključni strel Bettinija. Sledila sta dva kazenska strela najprej proti gostom in nato proti domačim, ki sta ostala neizkoriščena. Italijani so poslej precej popustili in gostje so za kakih 10 minut vsilili svoj ritem, ki ga pa zaradi počasnosti niso mogli uveljaviti v zaključnih fazah. Edini nevarni napad so izvedli v 32', ki se je zaključil z drzno parado Recchie.

V zadnjih minutah so se Italijani otresli pritiska in uprizorili vrsto nevarnih napadov, ki pa jih je obramba gostov vedno pravočasno zadržala.

V celoti je igra italijanske reprezentance zadovoljila.

—«»—

Prvenstvo diletantov

V srečanjih za prvenstvo diletantov so bili včeraj v B skupini doseženi naslednji rezultati:

Ponziana - S. Giovanni 1:0
Turriaco - CRDA 3:1
Fortitudo - Gradese 3:1
Libertas - Pieris 1:0
Cremcaffe - Cervignano 3:0
Fiumicello - Muggesana 2:0
Ronchi - Cava Romana 1:1
Aiello - Istria 2:0

Aquileia je počivala.

V A skupini je Cividalese premagal Juventino s 4:0.

—«»—

PRVENSTVO REZERV

Verona - Triestina 3:2

VERONA, 19. — V srečanju za državno prvenstvo rezerv je Verona B premagala Triestino B s 3:2 (1:0).

Triestina bi zaslužila vsaj neodločen rezultat. Verona je prešla v vodstvo v 5' prvega polčasa po osebni akciji Nicolettija. Kljub terenski premoči je Triestini uspelo izenačiti šele v 16' drugega polčasa po Cazzanigi. V 20' je Ronchoni povišal rezultat na 2:1 v korist Verone. Gol je dosegel s pomočjo roke, vendar ga je sodnik kljub protestom igralcev Triestine potrdil. V 29' je Corso dosegel še tretji gol za domače, minuto pozneje pa je Puia postavil končni rezultat 3:2.

V vrstah Triestine so bili najboljši Cazzaniga, Rigonat in Modolo.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Šestič zaporedoma tuje ime v «zlati knjigi»

Miguel Poblet zmagovalec 50. dirke Milan-Sanremo

Vito Favero kot najboljši Italijan šele šesti

SANREMO, 19. — Predvidevanja o zmagi enega izmed hitrostnih vozačev v množičnem sprintu so se uresničila. Zmagal je Miguel Poblet, ki je poleg Belgijca Van Looya veljal za enega največjih favoritov. S svojo zmago je že šestič zaporedoma v zlato knjigo zmagovalcev vpisano ime tujega kolesarja in njihova serija se bo prav gotovo nadaljevala vse dotlej, dokler se ne bo med Italijani pojavil hitrostni vozač, ki bo sposoben vzdržati na dolgih razdaljah.

Miguel Poblet — izčrpan, toda prvi

Poblet je zmagal predvsem zaradi tega, ker je bil sposoben na razdalji 500 m trikrat odgovoriti na napade svojih nasprotnikov in sicer prvič na poskus Van Looya, drugič na vztrajno prodiranje Van Steenbergena in tretjič, ko je v zadnjih metrih odločno zavrnil njegov poslednji brezupni poskus.

Van Steenbergen je bil zelo aktiven v prvi fazi dirke, potem pa se je zadrževal ves čas v sredini glavnine in stopil na plan šele v samem Sanremu, kjer je izigral svojo zadnjo karto. Veliki favorit Van Loy je zapravil vse možnosti za zmago kmalu po Imperiji, ko se je hotel s sicer sijajnim, toda kaj malo premišljenim pobegom otresti vseh svojih nasprotnikov. Ko je potem skušal izvesti poslednji napad iz ozadja, ni imel zanj več dovolj moči.

Nadaljnji protagonisti dirke so bili Graczyk, Pambianco, Derycke in Van Vaeremberg. Prvi je bil skoraj ves čas v ospredju in samo pred ciljem se je iz nerazumljivih vzrokov odtegnil borbi za prvo mesto. Pambianco se je boril zelo dobro do Capo Mele. Dercke je bil izvrsten v vzponu na Turchino, toda pri Capo Mele je bil že brez energij, Van Vaeremberg pa je skušal biti prisoten pri vseh pobegih.

V hladnem in oblačnem vremenu je startalo 178 kolesarjev. Tempo je bil že v samem začetku zelo hiter, vendar pa v prvih kilometrih ni prišlo do večjih pretresljajev v skupini. Šele pri Vogheri je kakih 15 kolesarjev sprožilo odločen napad. Med njimi so bili tudi Poblet, Favero, Baffi, Impanis in drugi. Na njihov napad so najprej reagirali Bruni, Ciampi in Fornara, potem pa še Defilippis in De Bruyne, ki sta končno z vso ostalo glavnino ujela ubežnike.

Naslednji napad so sprožili Azzini, Gismondi, Neri in Van Vaeremberg in kmalu je bila v vodstvu skupinica sedmih kolesarjev, ki se je z divjo vožnjo pognala proti Turchinu. Pri Ovadi so imeli že 2' naskoka. Malo prej so padli Poblet, Sorgeloos in Hovenaert, ki pa so lahko brez poškodb nadaljevali vožnjo.

Napad na Turchino so začeli sami, ko pa je vzpon postal bolj strm, so vstopili v akcijo Graczyk, Pambianco in Michelon. Njihov napad je bil izredno silovit in začetni zaostanek 2'10" so hitro zmanjšali na 1'35" in malo pod vrhom so skoraj dohiteli vodilno sedmorico, v kateri si je prav na vrhu prelaza priboril gorsko nagrado Van Vaeremberg pred svojimi spremljevalci in prvimi tremi zasledovalci. Kmalu za njimi je privozil na vrh osamljeni Derycke.

Takoj nato so se vsi skupaj spustili navzdol v blazni vožnji. Med njimi in prvimi zasledovalci v raztegnjeni glavnini je bilo več kot minuto in pol razlike. Colletta in Piani D'Invrea te razlike niso bistveno spremenili in v Savoni je bil položaj približno isti. Toda kmalu po Savoni se je glavnina organizirala in Defilippis, Darrigade in Van Looy so bili med najbolj prizadevnimi. V bližini Nolija so se približali vodečim na 800 m, toda pred Alassiom so ubežniki na prizadevanje Derycka spet nekoliko povečali svojo prednost. Vendar pa se je že jasno odpirala perspektiva množičnega sprinta, saj so med zasledovalci bili vsi glavni šprinterji od Van Looya do Pobleta.

Na Capo Mele ni bilo nobenih sprememb, na Capo Cervo pa je skušal uiti Charly Gaul, vendar brez uspeha. Žadovoljiti se je moral le s prvim mestom na vrhu vzpona.

Na Berti so se prerili v ospredje Graczyk, Sorgeloos in Tino Coletto, toda šprinterji Poblet, Van Looy in Vanitsen so jim ob podpori De Bruyna bili kmalu za petami, tako da so pri Imperiji bili že vsi najboljši šprinterji na prvih položajih. Zadnji platonični poskus pobega je izvedel Pizzoglio, ki si je tudi pridobil kakih 200 m naskoka, vendar pa se je moral kmalu vrniti v glavnino in dati prosto pot možem «zadnjih 500 metrov», ki so privozili v Ul. Roma, kjer je bil cilj, kompaktno. Prvi je napadel Van Looy, ki pa je kmalu odnehal. Potem sta nezadržno prodrla po levi strani Van Stenbergen in Poblet. Španec je vzdržal napad Belgijca in v zadnjih 50 m s poslednjim naporom prehitel svojega trdovratnega nasprotnika za okrog pol metra.

VRSTNI RED:

1. Miguel Poblet 6.45'33" s povprečno hitrostjo 41.575 km, 2. Van Steenbergen, 3. Van Daele, 4. De Mulder, 5. Van Aerde, 6. Favero, 7. Vannitsen, 8. Ciampi, 9. Albani, 10. De Cabooter, 11. Schils, 12. Oellibrandt, 13. Coletto, 14. Defilippis, 15. Graczyk, 16. Vrancken, 17. Calvi, 18. Monti, 19. Conterno, 20. Chiti, 21. Aerenhouts, 22. Pellegrini A., 23. Schepens, 24. Benedetti, 25. Darrigade, 26. Molenaers, 27. Carlesi, 28. Guazzini, 29. Ronchini, 30. Foré, 31. Gainche, 32. Elliot, 33. De Bruyne, 34. Padovan, vsi s časom zmagovalca.

Odbojkarski troboj na stadionu «Prvi maj»

Svetoivanski odbojkarji pred Škedenjci in taborniki

Presenetljivo dobra igra tabornikov in nazadovanje Škedenjcev

V sredo zvečer je bil na stadionu «Prvi maj» odbojkarski troboj kot nadaljevanje nedeljskega športnega srečanja med «škamperlovci» in gojenci Dijaškega doma. Na troboju so nastopile ekipe prosvetnih društev «Škamperle» in «Škedenj» ter tabornikov.

Kot se je predvidevalo, je prvo mesto osvojila ekipa «Škamperle», vendar pa se je morala zanj precej potruditi, ker sta ostali ekipi, posebno pa «Taborniki», nudili močan odpor.

Tehnični rezultati:

Škamperle - Taborniki 2:1 (15:10, 8:15, 15:12)
Škamperle - Škedenj 2:0 (15:7, 15:9)
Taborniki-Škedenj 2:1 (3:15, 15:8, 15:9)

Končna lestvica troboja:

1. Škamperle	2	2	0	4:1	4
2. Taborniki	2	1	1	3:3	2
3. Škedenj	2	0	2	1:4	0

V prvi tekmi večera sta se pomerili ekipi «Škamperle» in tabornikov. Škamperlovci so takoj prevzeli vodstvo medtem ko so taborniki šele iskali medsebojno povezavo. V tem prvem nizu se je njihova igra oslanjala bolj na posameznike kot na kolektiv. Toda že v drugem se je položaj spremenil. Taborniki so začeli igrati odločneje in kmalu so vodili z 8:5. Škamperlovci so se tedaj sicer zdramili, toda taborniki so bili razigrani in set je bil njihov.

Tretji set je bil najbolj zanimiv in razburljiv. Rezultat se je stalno menjaval: najprej 3:0 za Škamperle, nato 6:3 za tabornike in 11:7 za tabornike in spet 12:12. Sledilo je dolgo izmenjavanje servisa in končna zmaga Svetoivančanov s 15:12.

V tej prvi tekmi troboja so se med Škamperlovci izkazali Jurkič, Pavlica, Furlanič in Posega s svojimi učinkovitimi servisi, med taborniki pa Palčič, Zupin, Pečar in Svetina.

Sledilo je srečanje Škamperle - Škedenj. Prvi set je potekel v znamenju vsestranske premoči Škamperlovcev. V drugem setu pa so se Škedenjci nekoliko opomogli in za kratek čas prešli celo v vodstvo pri 9:5. Toda njihove nade so Škamperlovci kaj kmalu razpršili in osvojili tudi ta set. Škedenjci so bili precej nevigrani, imeli pa so v svojih vrstah nekaj dobrih igralcev, ki bi z resnim treningom lahko dosegali lepše rezultate.

Tretje in zadnje srečanje je bilo med taborniki in Škedenjci. V začetku so Škedenjci zaigrali odlično in nepričakovano visoko zmagali s 15:2. V drugem setu se taborniki niso pustili presenetiti. Že po prvih udarcih so prevzeli vodstvo in ga kljub močnemu odporu Škedenjcev niso več izpustili iz rok. V tretjem setu sta bili v začetku obe ekipi enakovredni in za vsako točko je bilo treba precej izenjanih servisov. Končno pa so Škedenjci zaradi pomanjkanja fizične kondicije popustili in taborniki so se zasluženo uvrstili na drugo mesto. Med taborniki so se odlikovali Bole, Pilat in Svetina, med Škedenjci pa Milič, Mijot in Drašič.

Poleg Škamperlovcev zaslužijo največjo pohvalo taborniki. V njihovem moštvu je kaj talentiranih posameznikov, ki bodo z resnejšim treningom lahko v kratkem času pokazali Svetoivančanom nevaren sprotnik.

Škedenjcem se je pozna, da so predstavljali bolj slučajno zbrano skupino igralcev, kot pa moštvo, ki redno trenira.

Posamezna moštva so nastopala z naslednjimi igralci:

Škamperle: Jurkič, Pavlica, Rupel, Furlanič, Jurinčič, Posega;

Taborniki: Palčič, Pečar, Pilat, Zupin, Svetina, Bole;

Škedenj: Patrizio, Babič, Bradač, Milič, Mijot, Sustršič, Strain, Drašič. P—ski

—«»—

NOGOMETNO PRVENSTVO

Rezultati 26. kola B lige in A skup. C lige

V včerajšnjem 26. kolu nogometnega prvenstva B lige so bili doseženi naslednji rezultati:

Bergamo: Atalanta-Vigevano 5:0
Catania: Catania-Sambenedettese 1:1
Como: Como-Marzotto 4:0
Messina: Messina-Lecco 1:1
Parma: Reggiana-Parma 0:0
Prato: Prato-Brescia 1:1
Monza: Simmenthal-Cagliari 1:1
Taranto: Taranto-Novara 1:1
Benetke: Venezia - Palermo 2:2
Modena: Z. Modena-Verona 1:1

Lestvica po 26. kolu je naslednja:

Atalanta	26	12	10	4	45	21
Palermo	26	13	8	5	34	20
Lecco	26	11	10	5	35	22
Reggiana	26	13	5	8	36	26
Cagliari	26	11	9	6	37	25
Novara	26	11	7	8	35	32
Simment.	26	10	8	8	26	27
Messina	26	10	8	8	35	27
Marzotto	26	10	8	8	18	19
Brescia	26	8	11	7	29	26
Verona	26	10	6	10	33	28
Como	26	11	4	11	33	31
Venezia	26	10	6	10	32	31
Taranto	26	8	10	8	27	27
Z. Modena	26	8	8	10	21	28
Catania	26	5	12	9	26	28
Parma	26	7	8	11	28	36
Sambened.	26	2	16	8	20	35
Vivegano	26	5	6	15	16	33
Prato	26	2	6	18	13	42

Rezultati 26. kola A skupine C lige: Biellese - Cardenese 2:0, Cremonese - Pordenone 1:1, Spezia - Forlì 1:0, Ravenna-Livorno 1:0, O. Mantova - Mestrina 5:0, Lucchese - Pisa 2:0, Pro Patria - Legnano 2:0, Pro Vercelli - Piacenza 1:1, Siena - Sanremese 2:1, Treviso - Casale 2:1.

—«»—

Trening tekma vojaške reprezentance

BOCEN, 19. — Italijanska vojaška reprezentanca je v trening tekmi premagala reprezentanco «Italijanskega kala» s 4:0 (2:0).

Vojaška reprezentanca je nastopila v naslednji postavi: Lonardi; Vergazzola, Vallade; Migliavacca, Longo, Sodde; Miglibiati; Gori, Dalpin, Vasoldo, Bertusso, Albini.

V drugem polčasu je igral Triestine Brunazzi namesto Vergazzolo.

Južno-ameriško nogometno prvenstvo

Zaradi poraza Paragvaja Argentina sama v vodstvu

Urugvaj - Paragvaj 3:1, Argentina - Peru 3:1
100.000 gledalcev

BUENOS AIRES, 19. — Pred 100.000 gledalci sta bili včeraj odigrani na stadionu Rover Plate dve tekmi za južnoameriško nogometno prvenstvo. V prvi je Urugvaj premagal Paragvaj s 3:1 (2:0), v drugi pa Argentina Peru z enakim rezultatom 3:1 (1:1).

Lestvica prvenstva je po teh dveh tekmah naslednja:

Argentina	3	3	0	0	11:2	6
Urugvaj	3	2	0	1	13:5	4
Paragvaj	3	2	0	1	8:4	4
Brazilija	2	1	1	0	5:2	3
Peru	3	1	1	1	8:8	3
Cile	3	0	0	3	2:11	0
Bolivija	3	0	0	3	0:14	0

Peruanci, ki so najprej igrali neodločeno z Brazilijo in nato premagali Urugvaj, so morali v tretjem nastopu kloniti pred Argentino, ki je kljub zmagi ni zadovoljila številnih gledalcev. Hitri in prodorni Peruanci so se pogumno branili ves prvi polčas in šele v drugem so se morali vdati boljši tehniki in večji sreči domačinov. Gole so dosegli: v 33' Benitez (Peru) — avtogol, v 40' Terry (Peru). V drugem polčasu v 4' Corbata (Arg.) in v 38' Sosa (Arg.), ki je v drugem polčasu zamenjal Manfredinija.

Inkaso za to tekmo je dosegel rekordno vsoto 4.355.475 pesosov.

Zmaga Urugvajcev nad Paragvajci je bila zaslužena in z njo so se Urugvajci oddolžili svojim nasprotnikom za poraz v izločilnem tekmovanju za svetovno prvenstvo 1958 Gole za Urugvaj so dosegli: v prvem polčasu v 3' De Marco (Urug.), v 36' Doukas (Urug.); v drugem polčasu v 32' Aveiro (Parag.) in v 38' Sasia (Urug.).

Svetovno prvenstvo peresne kategorije

D. Moore premagal Basseya s knock-outom v 13. rundi

V trenutku prekinitve je bil Dave Moore v vodstvu tudi po točkah

LOS ANGELES, 19. — Amerikanec Davey Moore je premagal Nigerijca Hogana Kida Basseya s k. o. v 13. rundi in s to zmago osvojil svetovno prvenstvo peresne kategorije. Dvoboj je bil prekinjen v 13. rundi, ker je močna krvavitev iz ran na obrazu onemogočala Basseyu vid. V trenutku prekinitve je bil Davey Moore v prednosti tudi po točkah, in sicer po mnenju dveh sodnikov v razmerju 126: 119, po mnenju tretjega pa v razmerju 125:121.

Bassey je osvojil svetovno prvenstvo leta 1957 z zmago nad Francozom Cherifom Hamio, vendar pa bo imel — kot predvideva pogodba za dvoboj z Moorejem — pravico do povratnega dvoboja za naslov.

Moore je povzročil Basseyu rane v četrti, sedmi in deveti rundi, in sicer najprej na desni obrvi, nato nad nosom in končno nad levim očesom. V zadnjih štirih rundah se je Bassey boril z veliko težavo, ker mu je kri močno zalivala oči. Nigerijec je sicer skušal izsiliti odločilni udarec, toda Moore se mu je spretno izmikal in ga obenem napadal z močnimi direktnimi desnimi in levimi udarci.

Prve tri runde so bile ugodne za prvaka in vse je že kazalo, da bo dosegel še eno zmago v svoji briljantni karieri. Toda v četrti rundi mu je Moore, ki se je dotlej dobro branil, odprl rano in nato z vztrajnimi napadi prisilil Basseya k vrvem. V sedmi rundi se je Moore takoj po začetnem gongu ponovno vrgel na svojega nasprotnika in mu s silovitimi udarci odprl drugo rano. Nigerijec se je sicer pogumno branil, toda krvavitev ga je pri tem močno ovirala.

Dvoboj poslej ni bil več zanimiv. Moore je sistematično obdeloval Basseya vse do 12. runde, ko se je ta nekoliko opomogel in skušal s poslednjimi močmi zadati Mooreju odločilni udarec. Toda že v naslednjih trenutkih so bili vsi napori dosedanjega prvaka zaman in njegov prokurator Biddles je zaprosil sodnika za prekinitev dvoboja, ker se je tudi razlika po točkah stalno večala v Moorejevo korist.

BOKS

Patterson - London 21. aprila za prvenstvo

NEW YORK, 19. — Cus D'Amato, prokurator Floyda Pattersona, je med tiskovno konferenco potrdil da bo Patterson branil svoj naslov 21. aprila v Las Vegasu proti Britancu Brianu Londonu in dva meseca pozneje proti evropskemu prvaku Ingemarju Johanssonu. Za ta dvoboj je industrialec Cecil Rhodes iz New Yerseya dal jamstvo 250.000 dolarjev (okrog 150 milijonov lir).

* * *

ST. LOUIS, 19. — Dvoboj za svetovno prvenstvo srednjelahke kat. med prvakom Donom Jordanom in izzivalcem Virgilom Akinsom, ki bi moral biti 3. aprila, je bil preložen na 24. april na željo Dona Jordana

* * *

RIM, 19. — V okviru boksarske prireditve, ki bo v ponedeljek v športni palači v Rimu, se bosta v glavni borbi pomerila Ted Wright (ZDA) in Giancarlo Garbelli.

—«»—

Kvote Totip

RIM, 19. — Kvote za današnjo stavo TOTIP:

12 točk — 1.293.739 lir, 11 točk — 35.542 lir, 10 točk — 3065 lir.

NOGOMET

Madžarski nogometaši za tekmi z jugoslovanskimi

BUDIMPEŠTA, 19. — Madžarski zvezni kapetan Lajos Baroti je določil okvirni B moštvi madžarske nogometne reprezentance, ki se bosta 19. aprila pomerili z ustreznima moštvoma Jugoslavije.

A moštvo je sestavljeno iz kole: Grosics, Ilku, Matrai; Bundszak, Kotasz, Berendi, Sandor, Gerecs, Bedei, Fazekas, Rakosci in Fenyvesi.

V B moštvo je Baroti poleg drugih vključil tudi Dudas, Lantosza, Sovjaka in Deria, za katere je še pred nekaj dnevi dejal, da so kandidati za A reprezentanco.

* * *

LONDON, 19. — Britanska vojaška reprezentanca je premagala reprezentanco belgijske vojske s 3:2 (4:1).

* * *

LION, 19. — Mladi moštvo Francije in Anglije sta igrala neodločeno 1:1.

ANDREJ BUDAL

ŽUPAN ŽAGAR

29.

Mrk je bil ta božič v gozdovih. Ni ga obzarjalo dete v jaselcah. Drobno, voščeno, mrtvo trupelce je motno sevalo v krvavih plamenih vojnega požara.

Tinica je bila dolgo slaba. Zaman se je silila spomladi, da bi delala kakor nevesta in mati. Slabost jo je premogla. Morala je zopet leči. Le častnikova dolga pisma je z veseljem prebirala, za vse drugo je nekam otopela.

Žagar je upal, da pojde o veliki noči spet na dopust. A noge so mu prej odpovedale. Pred veliko nočjo se je zgrudil v gozdu. Naložili so ga in odnesli v kolibo.

Zadirčen častnik ga je visokostno premotril:

«Pazite, da ni to narejeno. Zdravnik bo brž videl, ali je bolezen prava ali ne. Vemo, da si mnogi sami delajo rane, da bi lenuharili po bolnišnicah. Tam ni prostora za lenuhe. Kdor se sam pohabi, da bi ne bil za delo, bo lahko počival — pa na onem svetu. Zdaj je še čas, da se premislite; lahko se vrnete na delo».

«Ne morem», je zastokal Žagar.

Odnesli so ga na voz, naložen s hlodi, ter ga vsega premrlega oddali v bolniške barake. Ležal je deset dni. Ta čas ni nikamor pisal. Potrpežljivo je čakal, da se mu rane zacelijo. Po posteljah okrog njega so ležali mnogo večji nesrečneži. Na njegovi levici je stokal delavec iz tvornice za streljivo. Smodnik se mu je bil med delom vnel ter ga opalil po obrazu in prsih. Več noči je samo hropel v svojih obkladkih. Na desno posteljo so položili vojaškega voznika, ki mu je konjsko kopito zdrobilo kost v stopalu. Vsako jutro so ga strežniki držali, ko mu je zdravnik ril z nožem po rani, in vsako jutro je rjul kakor zabodena zver in tresel posteljo, da je odskakovala od poda. Po vsem dolgem prostoru je stala postelja ob postelji in na vsaki je trpelo človeško truplo, skupek muk in bolečin. Nobena izmed teh bolesti ni prišla sama, nobene ni prizadela narava, vse so priskelele iz sovraštva med ljudmi.

«Če bi ljudje ne bili taki, bi vsega tega ne bilo», je ugotavljal Žagar.

Videl je, da je bolniška postelja mnogim drugim potrebnejša kakor njemu. Prav nič se ni branil, ko so ga po desetih dneh poslali spet v gozdove.

Tam sta ga čakali dve ženini pismi.

«... Ali prideš za praznike k nam?» je vpraševalo prvo. «Ali nas misliš presenetiti, da nič ne pišeš? Tinica še zmerom polega. Upa, da ji bo zdaj bolje, ko ne bo več tako zeblo. Drv smo imeli to zimo komaj za kuhanje. Nič nismo kurili. Tam jih imate toliko, pa vas gotovo tudi zebe kakor lani. Boštjan pravi, da gredo naprej in so med silnimi gorami že daleč v tuji deželi. Še zmerom se tako hvali kakor zadnjič doma. Jože pogreša tobaka. Kaj pa ti? Tako rada bi ti postregla...»

Drugo pismo je tožilo:

«Velika noč je odšla in tebe ni bilo. Kaj ti je, da ne pišeš? Puste praznike smo imeli. Tinica je ležala. Včeraj sem bila z njo pri zdravniku. Komaj se je vlekla tja in spet domov. Slaba je zelo. Zdravnik ji predpisuje dobro hrano, meso in jajca. Mi pa jemo žgance in zelje. Drugo se celo za drag denar težko dobi. Če njej strežem, pa delati ne morem. Nevesta sama ne zasluži zadosti za nas vse. In te skrbi zate in za fante! Ali umirate ali živite? Tako mi je, da bi obupala, če bi tega otroka ne bilo, ki se nam vsem, ko se kisamo in cmerimo, nedolžno smehlja. Tako zopet vse pozabimo in se še same smejemo z njim...»

Opravičil se je, da je bil od dela nekoliko utrujen in len in zato ni pisal. Prosil je ženo, naj mu zlasti o Tinici pogosto poroča, kako ji je.

Sekire in žage so pozimi iztrebile močvirje in se oblizovale dalje po napetem pobočju. Nekdanjo kolibo, ki je ostala zelo daleč v jasi, so razdrli in si zgradili novo na mestu, kjer so sekali. S tem je odpadla dolga in težavna pot zjutraj in zvečer. Delo na trdih tleh je bilo prijetnejše. Le spuščanje debel po drči ni bilo brez nevarnosti. Skoro vsak teden je koga kaj oplazilo ali pobilo, enega celo do smrti.

Žagar je kakor drugi sekal, žagal in pomagal prenašati in spuščati debla. Rane na nogah se mu niso več odprle. Vkljub večji nevarnosti mu je bilo kakor drugim skalovje ljubše od močvirja.

O binkoštih so ga pustili za nekaj dni domov. Tinice se je skoro ustrašil. Bleda lica in vdrte oči so ovajale hudo bolezen. Uboštvo je trkalo na begunska vrata. Vojaška in begunska podpora je komaj zadostovala za zdravnika in zdravila. Kupček prihrankov se je naglo nižal. Tudi ženi in nevesti je gledalo pomanjkanje iz obraza.

«Ne pošiljajte mi ničesar!» je prosil Žagar. «Privoščite kaj tudi sebi, da mi vsi ne zbolite. Mi se ob cesarskih loncih ne mastimo, pa tudi ne morem reči, da stradamo.»

«Tudi ti se nisi zredil. Bolj suh si kakor lani,» je rekla žena.

«To se ti le zdi,» se je skušal pošaliti. «Živite kakor tale,» je pokazal vnučico, ki se je plazila po tleh in se vzdigovala ob stolicah.

«Saj bi, če bi mogle,» se je nasmehnila nev